BIULETYN

CENTRALNEJ ORGANIZACJI
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

№ 12 Grudzień — 1927 r. Rok. II.

Adres Redakcji i Administracji — Warszawa, Sienna 16. Tel. 165-65.

Numer poświęcony kongresowi.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku serdeczne życzenia wszelkich pomyślności naszym czytelniczkom i czytelnikom przesyła Redakcja.

ZNACZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Zakres zadań związków zawodowych pracowników umysłowych z każdym dniem rozszerza się. Związki zawodowe poza sprawami ściśle zawodowemi, do których zaliczyć należy: obronę warunków pracy, walkę o poprawę bytu, działalność kulturalno-oświatową i t. d. zaczynają coraz to bardziej interesować się sprawami gospodarczemi Państwa. Do mas pracowników umysłowych zaczyna przenikać świadomość, że im większe jest tętno życia gospodarczego i im większy poziom produkcji kraju, tem powstają większe możliwości poprawy bytu. Wychodząc z tych założeń, organizacje zawodowe pracowników umysłowych dążą do tego, by mogły mieć zawarowany wpływ na prawidłowe funkcjonowanie życia gospodarczego w Państwie. A jednocześnie spotykamy się z powszechnem zjawiskiem, że rządy w państwach nowoczesnych nie są w stanie same podołać tym zadaniom, jakie na nie spadły w nadzwyczaj ciężkich i skomplikowanych stosunkach powojennych i zmuszone są w pracach swoich nad rozwiązaniem trudności gospodarczych szukać oparcia w społeczeństwie zorganizowanem, przedewszystkiem zaś w organizacjach zawodowych nie tylko producentów, ale i pracowników.

To też z tych względów znaczenie organizacyj zawodowych z każdym dniem się wzmaga. Związki stają się tym fundamentem, na którym opiera się struktura nowoczesnego państwa demokratycznego i nie tylko demokratycznego, bo nawet w państwach autokratycznych zauważyć się daje znamienny fakt oparcia rządów o organizacje zawodowe.

Pracownicy umysłowi, o których do niedawna mówiono i pisano stale z pewną dozą politowania i lekceważenia, gdyż byli rozproszeni i nie mieli mocnego ośrodka organizacyjnego, wkraczają na arenę życia społecznego, jako siła zorganizowana, nakazująca sobie posłuch i szacunek i zaczynają zdobywać należny im wpływ na całokształt stosunków socjalnych i gospodarczych w Państwie.

Rozwój Ustawodawstwa Ochronnego Pracy.

Referat wygłoszony na Kongresie Centralnej Organizacji przez kol. S. Dubulewicza w dn. 4 grudnia 1927 r. (podług stenogramu),

Szanowni Panowie i Koledzy!

Od 9 lat wznoszony jest gmach ustawodawstwa ochronnego pracy w Państwie Polskiem. Te 9 lat możnaby podzielić na kilka okresów. Ja osobiście widzę w rozwoju ustawodawstwa ochronnego pracy w naszem Państwie 4 wyraźne etapy.

Pierwszy etap — to Rząd Ludowy, okres, b. krótki, ale jednocześnie b. intensywny i owocny dla rozwoju ustawodawstwa ochronnego pracy w naszem Państwie, gdyż w okresie tym zostały położone podwaliny, pod gmach ustawodawstwa ochronnego pracy. Dekrety o czasie pracy, o związkach zawodowych, i o inspekcji pracy, o pośrednictwie pracy i Kasach Chorych, to są te podstawowe fundamenty przyszłego gmachu ustawodawstwa ochronego. W tych dekretach do pewnego stopnia był nakreślony program całego ustawodawstwa ochronnego pracy.

Jak zaznaczyłem, okres ten był b. krótki Przyszedł Sejm Ustawodawczy i rozpoczął prace nad rozwojem ustawodawstwa socjalnego w tym samym kierunku, wg. zgóry nakreślonego planu w dekretach Rządu Ludowego. Okres pracy Sejmu Ustawodawczego, to drugi okres bardzo intensywnej pracy, poświęconej rozwojowi ustawodawstwa ochronnego w Państwie polskiem. Jak wiemy w tym czasie, ustawodawstwo ochronne pracy — nietylko w Państwie Polskiem, ale i w innych państwach Europejskich rozwijało się pod wpływem rewolucji rosyjskiej i rewolucji niemieckiej.

Wtedy klasa pracująca w Państwie Polskiem zdobywa ustawy takie, jak; ustawa o czasie pracy, ustawa o Kasach Chorych, ustawa o urlopach, wreszcie ustawodawstwo o rozjemstwie, ale tylko w pewnej dziedzinie pracy — rolnictwie.

Po tych dwóch etapach przychodzi okres, któryby można nazwać jałowym w rozwoju ustawodawstwa pracy. Jest to okres prac drugiego sejmu, sejmu zwyczajnego. Centrum polityczne w Sejmie reprezentujące interesy włościaństwa, gdy uzyskało reformę rolną, przechyliło się wyraźnie na stronę prawą i stało się zaporą w rozwoju ustawodawstwa ochronnego pracy w Państwie Polskiem. W tym trzy i pół-letnim okresie zjawiły się zaledwie dwie ustawy: ustawa o ochronie pracy kobiet i młodocianych oraz ustawa o zabezpieczeniu od bezrobocia. Ustawa o zabezpieczeniu od bezrobocia, jak wszyscy wiemy, nie była taką, jaką chcieliśmy ją widzieć; wyłączyła wszystkich pracowników zatrudnionych w mniejszych zakładach pracy, zatrudniających mniej niż 5 osób: ponadto ustawa ta wyłączyła pracowników umysłowych. Ustawa o zabezpieczeniu od bezrobocia z dn. 18 lipca 1924 r. świadczy o nastrojach, jakie panowały od pierwszej chwili w Sejmie zwyczajnym, o tem przesunięciu na prawo, które w konsekwencji wpłynęło na zatamowanie dalszych prac Sejmu w kierunku rozwoju ustawodawstwa socjalnego.

Ostatnim okresem rozwoju ustawodawstwa ochronnego pracy jest okres rządów pomajowych. Przypominam sobie, że nawet stronnictwa robotnicze w Sejmie, przeciwstawiały się temu, ażeby Rządowi pomajowemu dać pełnomocnictwa w dziedzinie ustawodawstwa socjalnego. Dziś, po półtorarocznej pracy można powiedzieć, że stronnictwa te myliły się. W okresie pomajowym znów widzimy ogromny rozmach w dziedzinie rozbudowy ustawodawstwa socjalnego. Ten gmach, którego fundamenty położone zostały w okresie Rządu Ludowego, dziś stale rośnie i ściany jego wzniesione są prawie że pod dach. Widzimy bardzo intensywny rozwój ustawodawstwa ochronnego, widzimy, że praca w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej wre, że cały szereg **nowych ustaw** wchodzi na porządek dzienny. Wszystkie ustawy, które leżały w okresie Sejmu odłogiem stopniowo są realizowane. Między innemi mam na myśli ustawę o inspekcji pracy, która została uchwalona w lipcu r. b., a wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1928 r. Mam na myśli również ustawę o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, która od 1924 r. była przygotowywana a w roku bieżącym praca w kierunku jej realizacji poszła b. sprawnie i ostatecznie w dniu 17/X ustawa ta została uchwalona przez Radę Ministrów, a 2 grudnia ogłoszona w Dzienniku Ustaw.

Następnie mam na myśli ustawę o najmie pracowników umysłowych, która niebawem wejdzie na Radę Ministrów, gdyż jak nas informują w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, projekt tej ustawy przeszedł już ostatnie stadjum—konsultacje międzyministerjalne, jak również został ostatecznie uzgodniony na Radzie Prawniczej. Ponadto w roku bieżącym wychodzą ustawy o kaucjach, i o Radzie Ochrony Pracy,—instytucji, która, w krótkim czasie zostanie zrealizowana i przyczyni się w znacznym stopniu do wykonywania ustaw, które obowiązują i będą obowiązywały i do należytego opinjowania projektów nowych ustaw.

Wreszcie, w obecnej chwili jest przygotowywana ustawa o umowach zbiorowych. a Ministerstwo zamierza również przygotować ustawę o likwidowaniu zatargów zbiorowych. Jak widzimy, wbrew mylnym przewidywaniom, wbrew stanowisku pewnych stronnictw politycznych które ustosunkowały się niechętnie do pełnomocnictw w sprawie ustawodawstwa socjalnego dla obecnego rządu, spotyka nas bardzo przyjemna niespodzianka, a w pierwszym rzędzie tych, którzy źle wróżyli,

Po takim przeglądzie, b. ogólnym, chciałbym przystąpić do omówienia naszej bolączki, która dała się we znaki wszystkim organizacjom zawodowym pracowników umysłowych, t. j. do ustawodawstwa rozjemczego. Jest to dziedzina dotychczas zapoznana. Ustawodawstwo rozjemcze w Państwie Polskiem jest jeszcze w powijakach i w tym kierunku niewiele dotąd robiono. Powiedziałbym, że pod tym względem panuje u nas chaos, dlatego, że w różnych dzielnicach Państwa obowiązują inne ustawy, a nawet tak dalece sprawa ta jest źle i chaotycznie postawiona, że w poszczególnych zawodach są ustawy rozjemcze, wówczas, gdy w innych zawodach tych ustaw niema.

A więc na terenie Poznańskiego i Pomorza obowiązuje rozporządzenie o umowach zbiorowych, delegacjach pracowników i robotników, oraz załatwianiu zatargów zbiorowych pracy z dnia 27 grudnia 1918 r; rozporządzenie to została wydane jeszcze przez Rzeszę Niemiecką. Na terenie Górnego Śląska obowiązuje znów „Ustawa o Radach

Zakładowych", ustawa, która rozstrzyga całokształt stosunków między pracownikami a pracodawcami w tej dziedzinie, wydana 4 lutego 1920 r., ustawa również niemiecka.

Wreszcie w rolnictwie jest ustawa o rozjemstwie — dotycząca wyłącznie robotników rolnych.

Ustawa ta, o załatwianiu zatargów między robotnikami rolnymi i pracodawcami, znowelizowana przez Sejm 1 sierpnia 1919 r., została również zastosowana do stosunków wzajemnych między właścicielami realności miejskich, a dozorcami domowymi w dniu 23 września 1920 r.

Jak widzimy nie było planu przy rozbudowie ustawodawstwa rozjemczego w Państwie Polskiem. Decydował przypadek, dzięki któremu w pewnej dziedzinie stosunki były rozstrzygane przez wydanie norm prawnych. Zatarg w rolnictwie spowodował, że Sejm wydał ustawę o rozjemstwie w rolnictwie, a zatarg między właścicielami domów i dozorcami spowodował, że ustawę tę przystosowano do uregulowania stosunków między obywatelami tych dwu kategoryj.

Widzimy więc, że dziedzina stosunków wzajemnych między pracodawcami, a pracownikami na tle zawierania umów zbiorowych wymaga, i to w najbliższym czasie zasadniczego uregulowania.

Narazie przedstawiałem sprawę tę teoretycznie, tak jak wygląda z punktu widzenia polityki socjalnej państwa. Teraz zaś, chcę rzucić snop światła na tę sprawę z innej strony i wykazać jak wygląda praktycznie w zetknięciu z życiem codziennem.

Jak wygląda życie codzienne, wiedzą wszyscy koledzy, reprezentujący poszczególne organizacje, wchodzące w skład naszej Centrali, gdyż z tą dziedziną stosunków stykają się omal, że codziennie, na swoich terenach i wiedzą, jak trudno jest prowadzić pracę zawodową i realizować cele i zadania związków zawodowych wówczas, gdy niema norm prawnych, regulujących te stosunki. Wiedzą to również panowie przedstawiciele Ministerstwa Pracy, tu obecni na sali, którzy ciągle stykają, się z temi sprawami, i niejednokrotnie odczuwali i odczuwają w dużym stopniu brak ustawodawstwa ochronnego pracy w dziedzinie umów zbiorowych i w dziedzinie likwidowania zatargów zbiorowych. Wszyscy pamiętmay strajk pracowników Banku Dyskontowego, który się niedawno odbył na terenie Warszawy i na terenie całego Państwa, gdyż strajkowały również oddziały tej instytucji w Łodzi, we Lwowie i w Drohobyczu. Okazało się, **że jedną z większych trudności, na jaką napotykali strajkujący pracownicy był właśnie brak ustawodawstwa**, gdyż na brak ustawodawstwa powoływali się pracodawcy i twierdzili, że skoro niema ustawy, oni nie są do niczego zobowiązani.

Pracownicy, którzy chcą walczyć o poprawę bytu, muszą w naszych warunkach w pierwszym rzędzie myśleć o tem, aby złamać opór pracodawców, wynikający z braku ustawodawstwa, muszą walczyć o postulaty moralne **o prawo do walki**, nim przystąpią do walki o postulaty ekonomiczne. Szanowni Koledzy rozumieją, że w tych warunkach praca jest trudna, a nawet niemożliwa i to jest właśnie, tą piętą Achillesa naszego ruchu zawodowego. Nie mając ustaw ochronnych, ruch zawodowy, zwłaszcza pracowników umysłowych, nie może się pomyślnie i korzystnie rozwijać. Jeśli dziś szeregi organizacji zawodowych pracowniczych są przerzedzone, jeśli nie mamy w swoich związkach zawodowych 100% pracowników zatrudnionych w danym zawodzie, to najważniejszą przyczyną jest brak ustawodawstwa ochronnego, któreby normowało stosunki między pracownikami a pracodawcami. Skutki braku ustawodawstwa są okropne, ponieważ pracodawcy starają się wyzyskać tę sytucję na swoją korzyść i stosują represje, gdyż prawo nie chroni pracownika, który przystępuje do walki o poprawę bytu.

Stwierdzam, że dziś w ruchu zawodowym pracowników umysłowych, wobec tego, że ustawodawstwo ochronne nie jest należycie rozwinięte, jest zaledwie kadra zwolenników ruchu zawodowego i jeżeli będzie należycie rozbudowane ustawodawstwo o ochronie pracy, to ilość członków w organizacjach zawodowych nietylko podwoi się, ale wzrośnie 10-krotnie. Obecnie Centralna Organizacja skupia zaledwie 12.000 członków opłacających składkę, po wprowadzeniu ustaw ochronnych można liczyć na 100 000 członków. Dziś, kiedy trudno jest o posady, gdy grożą redukcje, pracownicy nie mają odwagi należenia do organizacji zawodowej, bo jest to źle widziane przez pracodawców, którzy niejednokrotnie za działalność w organizacjach zawodowych pozbawiają pracowników zajęcia. W tych warunkach ruch zawodowy pracowników umysłowych nie może się pomyślnie rozwijać.

Organizacje robotnicze, zwłaszcza klasowe, są silne swoją masą i dzięki temu wywalczyły sobie odpowiednie stanowisko i zdobyły sobie w poszczególnych zawodach normy prawne ochronne. I tak naprzykład istnieje na terenie Zagłębia rozporządzenie Ministerstwa Pracy z dn. 25 sierpnia 1919 r. o wprowadzeniu instytucji mężów zaufania robotników i komitetów kopalnianych w kopalniach oraz Komisji Rozjemczych do rozstrzygania spraw wynikłych przy stosowaniu umowy, które chroni pracowników. Na tym terenie w stosunku do organizacyj były stosowane represje, jednak po okresie walki, pracownicy zdołali sobie wywalczyć zabezpieczenie prawne przedstawicielstwa pracowniczego. Musimy i my je zdobyć! Osiągniemy to nie inaczej, jak na drodze walki.

Ochrona związków zawodowych jest potrzebna również w tym celu, aby ustawy socjalne wogóle były wykonywane. Bez silnych związków zawodowych niema mowy, o przestrzeganiu ustaw. Inspekcja Pracy i Sądy Pracy to nie są wystarczające czynniki aby zmusić pracodawców do przestrzegania ustaw ochronnych. Wiadomo, że ustawy socjalne przewidują za przekroczenia sankcje karne od 50 zł. do 5.000 zł., ale wiemy rowniez, że dotychczas Sądy Pokoju, nie stosują wyższego wymiaru kary, jak tylko najniższy za przekroczenie ustaw socjalnych. Dla pracodawcy to nie jest kara, to są normalne koszty handlowe, które świetnie sie opłacają i dlatego sankcje karne nie są przeszkodą do niestosowania się do ustaw socjalnych. Jedynie silne związki zawodowe, oparte na ustawach ochronnych, mogą być odpowiednim czynnikiem, który doprowadzi do tego, że ustawy socjalne w Państwie naszem będą szanowane.

Publiczną tajemnicą jest, że ustawa o czasie pracy nie jest wykonywana, że ustawa o urlopach niezawsze jest obserwowana, jak również i inne ustawy socjalne nie są należycie przestrzegane. Nic dziwnego, bo przyglądając się panującym stosunkom, widzimy, że inspektor pracy, okręgowy, czy obwody, jest przeładowany sprawami, które w innych państwach należą do Komisji Pojednawczych czy Rozjemczych i do Sądów Pracy. Jeżeli inspektor

okręgowy, oprócz ciężaru funkcyj Sądów Pracy, Komisji Rozjemczej i Pojednawczej, ponadto musi spełniać jeszcze swoje obowiązki, wypływające ze ścisłej inspekcji pracy, to oczywiście nie jest w stanie podołać swym obowiązkom, i zaspokoić życzeń i żądań pracowników.

Walka o ustawy na mocy których byłyby powołane Komisje Pojednawcze i Komisje Rozjemcze na terenie całego Państwa Polskiego, będzie jednem z najważniejszych dziś zadań, jakie stoją przed nami. Z chwilą, gdy osiągnęliśmy ubezpieczenia społeczne, z chwilą, gdy uzyskamy ustawy o najmie pracy, o inspekcji pracy i sądach pracy — skupienie całej uwagi i energji naszejześrodkuje się na ustawodawstwie rozjemczem i nie zatrzymamy się, aż doprowadzimy do tego, że ustawa o likwidowaniu zatargów zbiorowych będzie załatwiona pomyślnie dla interesów pracowników, którzy są zrzeszeni w naszych związkach zawodowych.

Pracownicy Umysłowi na Terenie Międzynarodowym.

Pracownicy umysłowi nie są dotąd zorganizowani, jako grupa na terenie Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie, wskutek czego nie mają oficjalnego przedstawicielstwa na dorocznych Konferencjach Pracy i sprawy ich są mocno na tym terenie zaniedbane.

Międzynarodowa Organizacja Pracy, związana integralnie z Ligą Narodów, działa na zasadzie XIII części Traktatu Wersalskiego, który mówi o pracownikach wogóle (travailleurs). Tymczasem wskutek słabszej organizacji i zbyt wielkiej może bierności pracowników umysłowych, — wyrażenie „pracownik" w Genewie jest rozumiane jako „robotnik", i organizacje robotnicze opanowały najzupełniej sytuację.

Gdy przed dwoma laty francuski Minister Pracy, p. Justin Godart, poruszył sprawę pracowników umysłowych, — grupa robotnicza zajęła tak nieprzychylne stanowisko, że kwestja narazie upadła. Ale tymczasem organizacje pracownicze osłabione przez wojnę, wzmocniły się, zorganizowały się silniej i wiosną roku bieżącego kwestja została wznowiona przez delegację włoską przy Lidze Narodów i jednocześnie Centralną Organizację Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w Polsce. Tym razem spotkała się z lepszem przyjęciem. Powstał projekt, by przy Międzynarodowej Organizacji Pracy utworzyć stałą komisję do spraw pracowników umysłowych.

Centralna Organizacja Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w Polsce postarała się o wysłanie na X-ą doroczną Konferencję Pracy swego przedstawicielstwa.

Zadanie tego przedstawicielstwa, które mnie przypadło w udziale, było trudne, należało bowiem poruszać zagadnienie niepopularne na terenie genewskim. W czasie Konferencji kilku mówców przemawiało na ten temat, jak pp.: Justin Godart, de Michelis — ambasador włoski przy Lidze Narodów, Dupong — min. pracy w Luksemburgu, Mannio — del. finlandzkj. Schürchdel — del szwajcarski, Poulton — del. angielski i E. Waśniewska — del. polska.

P. Godart zastanawianał się nad podaniem dobrej definicji pracy umysłowej i omawiał sposób, w jaki może być ustalona reprezentacja w projektowanej Komisji do Spraw Pracowników Umysłowych. W końcu zaznaczył, że pomoc okazana pracownikom umysłowym, którzy jej tak potrzebują, będzie wielkim krokiem naprzód na drodze postępu socjalnego. O ile praca ta będzie prowadzona przez M. O. P, można mieć nadzieję, że pracownicy, stawszy się panami swych losów, będą mogli zaspokoić wszystkie swe dążenia. P. de Michelis mówił o konieczności wprowadzenia na porządek dzienny jednej z najbliższych konferencji spraw kontraktu najmu, oraz sądów pracy. P. Schürch stwierdził, że blisko dwa miljony urzędników prywatnych w Europie grupują się stosownie do swych tendencyj w 3 międzynarodówkach, i że M. O. P. w stopniu niedostatecznym jeszcze zajęła się ich sprawami. Uważając za jeden z najpilniejszych problematów zastosowanie do zatrudnionych w handlu 8 godzinnego dnia roboczego, postawił wniosek, by ta sprawa była przedmiotem dyskusji na jednej z najbliższych konferencyj pracy. Rezolucja została przyjęta. P. Poulton, del. angielski, poparł rezolucję z warunkiem, by przyszły projekt konwencji nie pogorszył warunków pracy w tych krajach, które już tę sprawę u siebie uregulowały.

W Komisji Wolności Koalicji (Libertè Syndicale), w której brałam udział, miałam okazję złożenia oświadczenia co do równych praw dla związków pracowników umysłowych i zażądałam stwierdzenia, iż M. O. P. wyrażenie „pracownik" rozumie, — jako obejmujące zarówno pracowników umysłowych, jak i fizycznych. Żądaniu memu stało się zadość. Następnie na plenum mocno podkreśliłam konieczność należytego zabezpieczenia interesów pracowników umysłowych w Międzynarodowej Organizacji Pracy, gdyż istnieją różnice w samej pracy robotników i pracowników umysłowych, a pracownicy umysłowi w wielu wypadkach nie korzystają nawet z tego ograniczonego stopnia ochrony pracy, jaki jest okazywany pracownikom fizycznym.

Wyłom został zrobiony, kwestja dotąd zaniedbywana i lekceważona wyszła na światło dzienne. Rezultaty ogólne są dodatnie, gdyż zainteresowanie wzrosło, na porządku dziennym przyszłej konferencji, (prawdopodobnie w r. 1929) postawiono sprawę obchodzącą już bezpośrednio pracowników umysłowych i, — co najważniejsza, — rozpoczęło się formowanie Komisji do Spraw Pracowników Umysłowych, do której asygnowania zostali narazie 3 członkowie z M. B. P.

p. de Michelis (Włochy) — grupa rządowa,

p. Lambert Kibot (Francja) — grupa pracodawców.

p. Oudegeest (Holandja) — grupa pracowników i 2 członkowie, wyznaczeni przez Komisję Współpracy Intel. przy Lidze Narodów p. Destrée, b. min. Nauki i Sztuki w Belgji — zastępczyni p. M. Curie-Skłodowska i prof. Aleksander Einstein. Pierwsze posiedzenie Komisji odbędzie się w grudniu r. b.

Wszystkie te usiłowania jednak nie osiągną pożądanego skutku, o ile organizacje narodowe nie połączą się w silne jednostki międzynarodowe, i nie zaważą na szali M. O. P.

MIĘDZYNARODÓWKI.

Mamy cztery Międzynarodówki z których 2 wyłącznie pracownicze Fédération Internationale des Organisations Syndicales Indépendantes d'Employés: 1) Federację pracowników umysłowych, niezależnych (t. zw. Międzynarodówkę Strasburską), oraz Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels. 2) Konfederację pracowników umysłowych w Paryżu, — i dwie, które, — obok sekcji robotniczej, — posiadają sekcję pracowników umysło wych, a więc: 3) Fédération Internationale des Syndicats Chrétiens d'Employés Chrześcijańską (dawniej Utrechtską, obecnie z prowizoryczną siedzibą w Strasburgu) i 4) Amsterdamską—Fédération Internationale des Employés et des Techniciens.

Prócz tych istnieje jeszcze Międzynarodowa Federacja Urzędników Państwowych i kilkanaście organizacyj międzynarodowych poszczególnych zawodów.

Wszystkie te Międzynarodówki są dość młode. Najdawniejszą z nich jest Amsterdamska, założona przed wojną. Inne rozpoczynają swą działalność i odbywają pierwsze kongresy. Wszystkie one nawiązały kontakt bezpośredni z M. B. P., lecz nie miały swego oficjalnego przedstawicielstwa na żadnej Konferencji Pracy.

Aby mieć pogląd na sprawę międzynarodówek, należy pokrótce streścić ich budowę i działalność, co postaram się przeprowadzić możliwie, zwięźle z ogromnego materjału, dostarczonego mi z Międzynarodowego Biura Pracy za łaskawem pośrednictwem D-ra Adama Rose, kierownika Warszawskiego biura korespondencyjnego Ligi Narodów, oraz archiwum Centr. Org. Zw. Zaw. Pracowników Umysł.

MIĘDZYNARODÓWKA STRASBURSKA

czyli Federacja Międzynarodowa Niezależnych Organizacyj Zawodowych Pracowników Umysłowych.

Siedziba Federacji jest w Strasburgu.

Zasady, cele i środki.

Federacja przyjęła za podstawę swej działalności najściślejszą neutralność polityczną i religijną. Federaja ma za cel zgrupowanie organizacyj zawodowych, niezależnych pracowników umysłowych różnych krajów, dla:

1) popierania i obrony na gruncie międzynarodowym interesów pracowników umysłowych,
2) podtrzymywania działalności zrzeszonych organizacyj,
3) propagowania idei syndykalizmu ewolucyjnego i stworzenia niezależnych organizacyj zawodowych pracowników umysłowych w krajach, gdzie się one jeszcze nie zawiązały.

Przyjmowanie Członków.

Mogą być przyjęte do Federacji Międzynarodowej wszystkie organizacje zawodowe, narodowe, niezależne, które akceptują zasady niezależnego syndykalizmu i Statut Federacji

Aby być przyjętymi w poczet członków Międzynarodowej Federacji, narodowe organizacje zawodowe prscowników umysłowych muszą zwrócić się z do Sekretarjatu Międzynarodowego Federacji, który decyduje o przyjęciu po porozumieniu się z organizacjami już zrzeszonemi z tego samego kraju. Jest jednakże możliwem apelować od decyzji do następnego Kongresu Międzynarodowego.

Kongres Międzynarodowy.

Co dwa lata zwoływany jest Kongres Międzynarodowy.

Kongres składa się z Rady Administracyjnej i delegatów organizacyj sprzymierzonych, Każda Organizacja wysyła dowolną ilość delegatów których koszt sama ponosi.

Wyłożenie zasad.

Międzynarodowa Federacja niezależnych Organizacyj Zawodowych Urzędników głosi zasady syndykalizmu niezależnego i ewolucyjnego.

Syndykalizm niezalezny, lub ewolucyjny jest ruchem, który w obecnym stanie ekonomicznym zmierza do pokonania słabości luźnych jednostek zapomocą potęgi ugrupowań solidarnych sił zbiorowych.

Określa on związek zawodowy jako organizm prawny, łączący bądź robotników i pracowników umysłowych, bądź pracodawców, dla badania i obrony ich odnośnych interesów zawodowych.

Szanując głęboko wszystkie przekonania i opinje, przestrzega zasadę ścisłej neutralności w sprawach porządku politycznego, filozoficznych lub religijnych, pozostawiając zupełną swobodę swoim zwolennikom czerpania ze źródeł moralnych według swego wyboru sił, potrzebnych do prowadzenia wspólnego dzieła.

Zdecydowany nie podporządkowywać nigdy swej działalności potęgom finansowym lub wpływom, płynącym ze sfer obcych dla świata pracy, wyznaje swą absolutną niezależność względem pracodawców.

Zwalcza zakusy ugrupowań „żółtych", które, pod pokrywką pseudo-niezależności narodowościowej tworzą zastępy „łamistrajków" i zdradzają interesy pracownicze na korzyść pracodawców.

Wierzy w możliwość ewolucji obyczajowej i prawnej we współczesnem społeczeństwie ekonomicznem, która powinna zabezpieczyć proletarjatowi więcej dobrobytu, sprawiedliwości i swobody.

Uznając całkowicie słuszność zasady własności indywidualnej, głosi jednakże, że słuszna reglamentacja powinna sprawiedliwie ograniczyć przywileje kapitału prywatnego.

Jest zwolennikiem szczerego porozumienia i współpracy braterskiej głównych czynników wytwórczości: inteligencji, pracy i kapitału.

Pragnie, aby wartość i odpowiedzialność zawodowa jego stronników doskonaliła się i rozwijała.

Stwierdza on swoją stałą dążność do przekształcenia regime'u obecnego płac drogą reform, mających na celu uzyskanie dla pracy poszanowania i właściwego, należnego jej miejsca.

Takim jest w streszczeniu program i idea związku „zgody i pokoju socjalnego", które zrealizuje „Syndykalizm niezależny i ewolucyjny",

Federacja Międzynarodowa Niezależnych Pracowników Umysłowych została założona w Esch sur Alzette w Luksemburgu w maju 1921 roku, i tamże odbył się jej pierwszy Kongres Międzynarodowy. Istnieje więc 2 lata.

Prezesem Federacji jest p. Gustaw Schneider, Prezes „Gewerkschaftsbund der Angestellten" i po-

seł de Reichstagu. Komitet Wykonawczy stanowią: Prezes M. G. Schneider (Niemcy), Vice-Prezes M. J. Portalier (Francja), Sekretarz M. L, Metz (Franeja), Skarbnik M. Stemper (Luxemburg). Natychmiast po utworzeniu Międzynarodówki, zajęto się zorganizowaniem sekretarjatu, propagandy i werbowaniem członków, ustaleniem potrzebnych źródeł dochodów i wydawaniem „Przeglądu Międzynarodowego Związków Zawodowych".

KONFEDERACJA PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W PARYŻU.

Zadania.

Organizowanie wśród jaknajwiększej liczby stowarzyszeń pracowników umysłowych wspólnej akcji dla osiągnięcia przez pracowników umysłowych należytego stanowiska i roli w życiu państwowem, oraz dla popierania i obrony praw i interesów tychże pracowników.

w szczególności zaś:

1) utrwalanie praw, posiadanych przez pracowników umysłowych, oraz, w miarę potrzeby, podejmowanie inicjatywy w kierunku rozszerzania zakresu praw istniejących lub tworzenie nowych,
2) zbieranie odnośnych danych i materjałów, dotyczących ruchu zawodowego wśród pracowników umysłowych;
3) prowadzenie akcji wydawniczej;
4) przychodzenie z pomocą poszczególnym organizacjom, zrzeszonym w Konfederacji, gdy ich interesy będą tego wymagały.

Materjalne i moralne spustoszenia, dokonane przez Wielką Wojnę, miały między innemi ten skutek, że kultura intelektualna we wszystkich krajach upadła, że ludzie, żyjący z pracy umysłowej, profesorowie i uczeni, pisarze i literaci, lekarze i adwokaci, technicy i artyści, urzędnicy publiczni i prywatni — jednem słowem najistotniejsi twórcy nowych wartości kulturalnych i promotorzy postępu zostali zepchnięci w życiu publicznem na plan ostatni.

Po wojnie rozpoczął się silny ruch w kierunku zrzeszenia prac. umysł. Ruch ten doprowadził do utworzenia we Francji Konf. Pr. Umysł., a za jej przykładem, do powstania analogicznych instytucji w szeregu innych państw.

Konfederacja jest otwarta dla wszystkich bez wyjątku Zrzeszeń Pracowników Umysłowych. Wolna od jakiejkolwiek tendencji politycznej, obejmuje przedstawicieli wszelkich możliwie zawodów i zwolenników wszelkich poglądów politycznych i społecznych. Dany kraj może być reprezentowany przez jedną tylko organizację.

Pierwsze 3 kongresy odbyły się w Paryżu w r. 1923, 24, 25.

Delegacja Konfederacji Polskiej, utworzonej w r. 1924, na III kongres składała się z 4 delegatów i 7 rzeczoznawców. Prezydjum honorowe stanowili p. Marja Curie Skłodowska i p. Władysław Mickiewicz. Delegatami mianowani zostali pp dr. Kazimierz Dłuski, prof. dr. Gustaw Przychocki, inż. Stanisław Rybicki ze Lwowa i prof. Henryk Rygier.

Otwarcie kongresu nastąpiło w Sorbonie przez Prezesa Rady Międzynarodowej Konfederacji p. Jana Bajnowa (prezesa konfederacji bułgarskiej), który również przewodniczył na kongresie.

Na posiedzeniu obecny był przedstawiciel Międzynarodowego Biura Pracy, p. de Maurette.

Zaakceptowano tekst ankiety o sytuacji urzędników, a w zakresie własności intelektualnej uchwalono domagać się, aby prawa spadkobierców do własności intelektualnej trwały przez lat 50, ewentualnie dłużej. Wreszcie przyjęto wniosek w sprawie utworzenia przy Międzynarodowej Konfederacji stałej komisji: „commision permanente d'études", w skład której wchodziliby przedstawiciele każdej Konfederacji narodowej.

Na sekretarza generalnego wybrano adw. Louis Galliè.

4-ty kongres Konfederacji Prac. Umysł., który odbył się w Paryżu od 26 do 28 września 1927 r. między innemi sprawami omawiał też możliwości reprezentacji Konfederacji w Komisji Konsultatywnej Pracowników Umysłowych, która jest w trakcie organizacji w Międzynarodowem Biurze Pracy. Kongres wyraził następujące życzenie:

1) by reprezentacja była zapewniona w M. B. P. dla kilku delegatów Konfederacji, tak, ażeby były reprezentowane różne kategorje pracowników umysłowych, z których się ona składa,
2) by delegaci innych organizacyj międzynarodowych pracowników umysłowych byli powoływani do tej komisji tylko w tym wypadku, jeżeli dana organizacja ma za główny cel obronę interesów zawodowych swych zwolenników,
3) by Rada Konfederacji Międzynarodowej pracowników umysłowych porozumiała się z komitetami Federacji innych pracowników umysłowych i stworzyła w porozumieniu z nimi formę reprezentacji całości pracowników umysłowych.

Kongres zajmował się również kwestją definicji pracownika umysłowego, którą sformułował w ten sposób: za pracownika umysłowego należy uważać tego, który ciągnie środki utrzymania swego z pracy, w której wysiłek umysłu w połączeniu z inicjatywą i indywidualnością przeważa zwykle nad wysiłkiem fizycznym.

MIĘDZYNARODÓWKA CHRZEŚCIJAŃSKA.

Podstawa działania.

Federacja przyjmuje za podstawę zasady chrześcijańskie. Stwierdza ona, że życie ekonomiczne i socjalne wymaga współpracy wszystkich czynników produkcji, dlatego odrzuca gwałt i walkę klas tak ze strony pracodawców, jak ze strony pracowników. Federacja uważa, że życie ekonomiczne i socjalne współczesne w swych zasadniczych punktach jest w sprzeczności z duchem chrześcijańskim. Dlatego pracuje nad realizacją głębokich reform życia współczesnego, zgodnie ze swemi zasadami, drogą ewolucji organicznej i ustawodawczej.

Federacja ma za cel główny powszechną współpracę dla obrony interesów pracowników prywatnych z punktu widzenia warunków ekonomicznych, socjalnych i porządku publicznego, przez:

a) reprezentowanie i popieranie interesów organizacji związkowych, zrzeszonych na podstawie zasad Federacji,
b) podtrzymywanie akcji organizacyj zrzeszonych,
c) propagowanie i tworzenie ruchu zawodowego na zasadach chrześcijańskich wśród

pracowników w tych krajach, gdzie ten ruch jeszcze nie istnieje.

Członkami Federacji mogą być wszystkie organizacje narodowe, które przyjmą jako podstawę, chrześcijańskie zasady statutu Federacji,

Organizacje te powinny przystąpić w swoich krajach do Konfederacji Chrześcijańskiej Miedzynarodowej, a tylko w razach wyjątkowych Związek Narodowy, który nie jest zrzeszony w Konfederacji Międzynarodowej, będzie mógł przystąpić również do Konfederacji Międzynarodowej.

Federacja przyjmuje jako członka tylko jedną organizację z danego kraju o ile nie istnieje specjalna decyzja Kongresu.

Co dwa lata zwoływany jest Kongres Międzynarodowy, który wybiera członków biura i omawia wnioski, podane na porządek dzienny przez biuro lub organizacje związkowe. Biuro może zwoływać Kongresy .nadzwyczajne.

Kongres składa się z biura Federacji i delegatów organizacyj zrzeszonych.

Każda organizacja deleguje tylu przedstawicieli, ilu sobie życzy, ponosząc koszty ich podróży.

Każdy kraj dysponuje pewną ilością głosów, w zależności od ilosci członków, za jakich płaci składki.

Organ — „Mitteilungen".

Kraje należące:

Niemcy, Francja, Belgja, Holandja, Czechosłowacja i Austrja.

Prezesem Federacji jest p. Habermann, sekretarzem jest p. Tessier.

Pierwszy kongres odbył się w Lucernie w 1921 r., drugi w Wiedniu w 1925 r.

Trzeci Kongres Federacji otworzył p. M. Haberman w Amsterdamie dnia 9 czerwca 1927 roku.

W Kongresie uczestniczyło 67 delegatów. Przedstawicielem Międzynarodowego Biura Pracy był p. Henseler. Uwaga Kongresu zwrócona była głównie na bezrobocie pracowników, na konieczność ograniczenia obierania zawodów nadmiernie uprawianych i na wypoczynek niedzielny. Ze względu na rozległość stosunków Federacji, zdecydowano utworzenie sekretarjatu administracyjnego, który powierzono p. Thiele w Strasburgu. Następnie poruszono kwestję stosunku ze Zjednoczeniem Międzynarodowem Postępu Społecznego i Międzynarodowem Biurem Pracy.

REZOLUCJE KONGRESU, DOTYCZĄCE KONCENTRACJI EKONOMICZNEJ.

„Ruch koncentracyjny występuje w życiu ekonomicznem pod dwiema postaciami kapitału i przedsiębiorstwa. Niebezpieczeństwa koncentracji kapitału mogą być zmniejszone przez powiększenie ilości jego posiadaczy. Organizacje zawodowe pracowników umysłowych, zebrane na Kongresie uważają za nadzwyczaj pożądany rozwój przedsiębiorstw, należących do samych pracowników, mianowicie: kas oszczędności wśród robotników z jednej strony, użytkowanie ich oszczędności przez instytucje będace ich własnością,—z drugiej. Będzie to środkiem, który najłatwiej przeciwdziałać może zgrupowaniu się potęgi kapitalistycznej w rękach mniejszości.

Ruch koncentracyjny, zmierzający do tworzenia przedsiębiorstw coraz większych i do łączenia się ich w kartele i trusty, nie może być potępiany z uwagi, iż tworzą one racjonalne zastosowanie zasady podziału i czynnik powiększenia produkcji przemysłowej. Natomiast niebezpieczną jest tendencja do nadużywania swej siły w kierunku zmonopolizowania rynku, dlatego też należy papierać politykę handlową, ułatwiającą tranzakcje.

Mechanizacja pracy w wielkich przedsiębiorstwach wzbudza obawy odnośnie awansowania pracowników umysłowych. Im bardziej praca urzędnika jest zmechanizowana, tem wazniejszemi dla związków prac. umysł. stają się zadania organizacji zawodowej. Czas trwania pracy jest tu również rzeczą zasadniczej wagi.

Ruch koncantracyjny kapitałów i przedsiębiorstw pozostaje w ścisłym związku z polityką światową ostatnich lat. Zgodnie z rezolucjami światowej konferencji ekonomicznej w Genewie, Federacja deklaruje się za polityką ekonomiczną, zmierzającą do popierania międzynarodowej wymiany towarów i do zwalczania w ten sposób bezrobocia.

Niebezpieczeństwa te byłyby skutecznie zwalczone przez kontrolę państwową, być może, — w niektórych wypadkach, przez udział państwa w wielkich przedsiębiorstwach, lub ich związkach.

W zasadzie państwo ma obowiązek bronienia konsumentów i pracowników. W praktyce nie będzie łatwo urzeczywistnić tę obronę, przedewszystkiem ze względu na charakter międzynarodowy niektórych ruchów koncentracyjnych.

Nawet w okresie koncentracji przedsiebiorstw potrzeba będzie urzędników, dobrych techników i administratorów do wykonywania prac specjalnych. Mechanizacja, być może, będzie miala, jako skutek, redukcję pracowników mniej zdolnych, jednakże nie uczyni ona zbyteczną pracy intelektualnej.

Pracownicy umysłowi potrzebują mocnej organizacji zawodowej, która bronić będzie ich interesów w stosunku do dyrekcyj przedsiębiorstw, władz rządowych i opinji, Będą mogli oni zwiększyć swój wpływ na życie ekonomiczne przez lepszą organizację i wzmocnienie poczucia odpowiedzialności.

Organizacja przedsiębiorstw. opierająca się na kontraaktach zbiorowych, i dopuszczająca personel do współpracy przez tworzenie rad zakładowych, zezwoli również dobrze zorganizowanym technicznie i administracyjnie pracownikom zapewnić sobie dostateczne wpływy.

Powinny być obmyślone środki dla zapewnienia pracownikom minimalnych okresów wymówienia, proporcjonalnych do lat pracy; odszkodowanie za zwolnienie winno być udzielane urzędnikom wiekowwm, lub wysłużonym w danem przedsiębiorstwie.

Rezolucja pod adresem Międzynarodowej organizacji Pracy wyraża życzenie, aby Międzynarodowa Organizacja Pracy zajęła się więcej kwestjami, dotyczącemi pracowników umysłowych, aby Międzynarodowa Konferencja Pracy wzięła na porządek dzienny najbliższych sesyj następujące sprawy:

1) czas pracy dla urzędników, którzy nie korzystają jeszcze z zarządzeń Konwencji Waszyngtońskiej,

2) kontrakt najmu urzędników prywatnych, termin i odszkodowanie przy zwolnieniach, gwarancję wynagrodzenia w razie przerwy w pracy bez winy przeciwnika.

Z powodu formowania się Komisji do spraw pracowników umysłowych przy Międzynarodowem Biurze Pracy, Międzynarodówka zgłosiła się do Biura w sprawie reprezentacji w tej Komisji.

MIĘDZYNARODOWY ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW PRYWATNYCH

(Międzynarodówka Amsterdamska).

Międzynarodowy Związek Pracowników Prywatnych ma siedzibę w Amsterdamie i składa się z Federacyj Międzynarodowych Pracowników Prywatnych Handlu, Biurowości i Zakładów przemysłowych wszystkich krajów.

Celem Związku jest zjednoczenie wszystkich organizcyj zawodowych pracowników prywatnych w silną organizację ażeby:

a) ochraniać interesy pracowników na terenie międzynarodowym;

b) prowadzić walkę przeciw systemowi kapitalistycznemu i zastąpić go systemem produkcji i podziału, który opiera się na zasadzie wspólnej pracy dla powszechnego dobra, nie zaś dla prywatnych korzyści;

c) żądać solidarności międzynarodowej klasy pracującej;

d) wspierać swych członków;

Wszystkie organizacje zawodowe, złożone z pracowników handlowych, biurowych i technicznych, mają prawo należeć do Międzynarodówki.

Organizacje, należące do central narodowych przyjmowane są bez formalności, te zaś, które do

nich nie należą, mogą być przyjęte przez zarząd, o ile stoją na gruncie zasad międzynarodówki. Jeżeli, prócz centrali narodowej danego kraju, pragnie należeć do Międzynarodówki inna centrala, to może to nastąpić jedynie na mocy zgody centrali narodowej.

Kongres Międzynarodowy odbywa się co trzy lata.

Przed wojną istniały 2 sekretarjaty międzynarodowe: w Kopenhadze, utworzony w 1920 roku, który następnie przeniósł się do Amsterdamu, — dla wolnych zawodów, oraz niezależny mieszczański z siedzibą w Gent. Wskutek wojny stosunki zostały naruszone i dopiero w 1922 roku została zwołana konferencja wszystkich organizacyj, należących do związku Amsterdamskiego, lub związku z Gent, a nawet organizacji luźnych. Przeszło miljon pracowników prywatnych było na niej reprezentowanych i zostało postanowione zorganizowanie Międzynarodówki Zaczął wychodzić miesięcznik „Mitteilungen" w językach niemieckim, francuskim i angielskim Rozpoczęła się wymiana sprawozdań i danych o związkach i organizacjach różnych krajów. Na kongresie w Wiedniu dyskutowano kwestję, czy pracownicy umysłowi mają żądać dla siebie specjalnego ustawodawstwa, czy też jednakowego dla robotników i dla pracownikow, przyjmując pod uwagę okoliczność, że w wielu wypadkach pracownicy umysłowi znajdują się w lepszych warunkach. Za ostatnim punktem obstawały głównie Niemcy i Holandja Rozpatrywano sprawę 8-godzinnego dnia pracy i wypoczynku niedzielnego. Przyjęto też następującą rezolucję: wszelkie trudności w stosunkach międzynarodowych winny być usunięte w interesie przywrócenia warunków ekonomicznych popsutych przez wojnę. Dotyczy to niepotrzebnych wiz paszportowych, i rewizji celnych przy przekraczaniu granic.

Do Międzynarodówki Amsterdamskiej należą: Anglja, Austrja, Belgja, Danja, Francja, Holandja, Jugosławja, Niemcy, Portugalja, Szwecja, Czechosłowacja, Litwa, Palestyna, Szwajcarja, Węgry, Filandja, Norwegja, Irlandja, Włochy, Polska, Rumunja, Afryka Południowa, Argentyna, Bułgarja, Kanada. Łotwa, Luksemburg, Hiszpanja. razem 28 krajów. Międzynarodówka liczy pracowników umysłowych 696.370,

Do zarządu na okrds 1927 do 1930 roku zostali wybrani: Hicks, — Anglia, Jouhaux, — Francja, Leipart, — Niemcy! Madsen, — Danja, Mertens — Belgja, Tayerle, — Czechosłowacja. Sekretarzem jeneralnym jest p. Sassenbach. Siedziba Międzynarodówki ma być przeniesiona do innego kraju. Proponowane są Berlin, Bruksela lub Wiedeń.

IV Kongres Międzynarodówki odbyłsię w dn. 1 do 6 sierpnia r. b. w Paryżu pod przewodnictwem p. Purcella a — (Anglja) i przy udziale p. Alberta Thomsa Na kongresie było obecnych 165 delegatów.

Rezolucje: uchwalone na Kongresie o stosunku do organizacyj pracowników umysłowych były opublikowane w Nr. 10 Biuletynu (Październik 1927).

*
* *

We wszystkich sferach działalności ludzkiej, w sztuce, nauce, literaturze, polityce, a zwłaszcza w dziedzinach ekonomicznej i socjalnej, toruje sobie drogę idea konieczności porozumienia międzynarodowego Konieczność ta doprowadza również do konferencji ekonomicznej międzynarodowej, odbytej w maju w Genewie; — jeżeli jej rezultaty konkretne są narazie nikłe, nie zmniejsza to w niczem jej poważnego znaczenia, gdyż sam fąkt, że najwybitniejsi przedstawicie 50 narodów zasiedli przy stole obrad, by dyskutować nad sposobami wyjścia z powojennej martwoty ekonomicznej, a w szczególności nędzy europejskiej, może być zanotowany jako dodatni.

Konferencja ekonomiczna wskazuje nam również, jak potrzebnem w przyszłości stanie się posiadanie silnych organizacyj zawodowych, narodowych i międzynarodowych. Bynajmniej nie było dziełem przypadku, że delegaci różnych narodów zgrupowali się tam według zawodów, dążąc przez umowy międzynarodowe do stworzenia monopoli międzynarodowych

Jeżeli monopolizacja i kartelizacja międzynarodowa mogą wywierać wpływ decydujący na całe życie ekonomiczne narodów, to będą one miały również odpowiednie skutki pod względem ochrony pracownika.

Wypływa z tego konieczność dla związków zawodowych wszystkich krajów zabezpieczenia się przed skutkami nowej organizacji ekonomicznej przez łączenie się w grupy międzynarodowe pracownicze. W porównaniu do wartości grup pracodawców stoją organizacje pracownicze niżej. gdyż są podzielone według swych przekonań. Zarówno socjaliści, jak chrześcijanie nie mogą nigdy pod względem poszczególnych zagadnień być równie mocno zjednoczeni, występować tak zdecydowanie jednolicie, jak ich pracodawcy, którzy nie dają się nigdy pociągnąć żadnej partji politycznej, ani też żadnym innym czynnikom.

Po trzytygodniowej obecności na tegorocznej Konferencji pracy miałam to samo wrażenie, że. z chwilą powrotu normalnejszych stosunków po wojnie rozpoczęła się zażarta walka ekonomiczna. Dość było obserwować głosowania na Konferencji. Zawsze głosowały odmiennie grupy pracodawcza i robotnicza, nawet wtedy, gdy dana kwestja nie nasuwała wątpliwości

Gdyby wszystkie organizacje narodowe pracownicze **dostatecznie zrozumiały grożące im z tej strony niebezpieczeństwo**, nie byłoby napewne przeszkód do tworzenia silnych organizacyj międzynarodowych. Genewa jest najodpowiedniejszym terenem dla naszej działalności. Należy stworzyć przy M. O, P. zwartą grupę pracowników umysłowych, złożoną z przedstawicieli wielkich międzynarodówek pracowniczych, a wtedy można będzie myśleć o wywalczeniu sobie odpowiedniego miejsca w M. B. P.. jak i właściwej reprezentacji na Konferencjach Międzynarodowych.

Podczas pobytu w Genewie zawarłam wiele znajomości z osobami, interesującemi się sprawą pracowników umysłowych i odbywałam z niemi konferencje. Wszyscy ci ludzie bez wyjątku zachęcali do przystąpienia do jednej z istniejących międzynarodówek, o ile chcemy skutecznie popierać sprawy pracownicze na terenie międzynarodowym.

P. Fontaine, Prezes Rady Admin. M. O. P., zainteresował się b. wyraźnie tą sprawą i zapewne —będzie ją popierał.

Dyrektor Międzynarodowego Biura Pracy, p. Albert Thomas, podczas Konferencji, w swojej

odpowiedzi, danej 53 mówcom, a dotyczącej jego sprawozdania z działalności Biura Pracy, stwierdził, że kwestja pracowników umysłowych będzie badana ze specjalną starannością. Można więc mieć nadzieję, że te ważne zagadnienia będą należycie uwzględniane na następnych Konferencjach Pracy. Komisja do spraw Pracowników Umysłowych utoruje nam również drogę.

Sądze, że chwila jest odpowiednia do powzięcia decyzji. Nie może nas brakować tam, gdzie znaleźć się powinni wszyscy.

Eugienja Waśniewska.

Kongres Centralnej Organizacji
Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych.

W dniach 4 i 5 grudnia odbył się w Warszawie w lokalu Zw. Zaw. Pracown. Handl. Przem. i Biurowych III Kongres Centralnej Organizacji. Na Kongres przybyło sześćdziesięciu delegatów, reprezentantów zrzeszonych związków, ponadto brało udział w pracach Kongresu z głosem decydującym dwudziestu pięciu członków Rady Głównej i pięciu członków Komisji Rewizyjnej, razem dziewięćdziesiąt osób. Na otwarciu Kongresu w d. 4 grudnia byli obecni przedstawiciele Ministerstwa Pracy oraz przedstawiciele zaprzyjaźnionych organizacji zawodowych jak również osoby specjalnie zaproszone. Między innemi zaszczycili Kongres swoją obecnością: Dyrektor Departamentu Ochrony Pracy — p. Drecki, Główny Inspektor Pracy p. Klott, Naczelnik p. Ulanowski, Minister Simon, Doktór Daszyńska-Golińska, Doktór Adam Rose i t. d.

Pan Naczelnik Ulanowski witał Zjazd imieniem nieobecnego w Warsznwie ministra Pracy dr. Jurkiewicza. Ponadto przemówienia powitalne wygłosili: Główny Inspektor Pracy p. Klott, dr. Raabe imieniem Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Zawodowych Pracowników Państwowych, p. Rymaszewski imieniem Komisji Centralnej Związków Zawodowych Klasowych p. Ostrochulski imieniem Rady Naczelnej Związków Zawodowych Pracowników Samorządowych.

Podczas oficjalnej części Zjazdu przewodniczył kol. Małecki, referaty wygłosili kol. Dabulewicz w sprawie „Rozwoju Ustawodawstwa Ochronnego Pracy w Państwie Polskiem" i kol. Eugenja Waśniewska pod tytułem „Pracownicy Umysłowi na Terenie Międzynarodowym". Po wysłuchaniu referatów zarządzona została przerwa obiadowa, w czasie której uczestnicy Kongresu po spożyciu wspólnego obiadu zostali zaproszeni przez kol. Elektorowicza na koncert II Warszawskiej Orkiestry Symfonicznej zorganizowany przez Związek Muzyków, z okazji Kongresu Centralnej Organizacji.

Obrady popołudniowe rozpoczęto o godz. 6 pp., a ukończono o 2.30 w nocy. Na przewodniczącego Kongresu powołano kol. inż. Kobaka z Borysławia, na sekretarza kol. Fabjana Rzeszowskiego z Poznania.

Sprawozdanie ogólne z działalności referował kol. Dabulewicz. Sprawozdanie finansowe kol. Małecki. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej kol. Kotschedoff. Na podstawie wygłoszonych sprawozdań wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, która trwała parę godzin. Zabierali głos kolejno prawie wszyscy delegaci. Między innemi szeroko była omawiana sprawa placówek gospodarczych. Po zatwierdzeniu sprawozdania i uchwaleniu absolutorjum dla ustępującej Rady Głównej przystąpiono do wyboru władz.

Na wniosek Komisji Głównej przyjęto przez aklamację następującą listę kandydatów do władz Centralnej Organizacji:

Do Rady Głównej zostali wybrani: Dabulewicz Sławomir (Prezes), Szturm de Sztrem Witotd (Vice-Prezes), inż Kobak Władysław z Borysławia (Vice-Prezes), Trawski Jan (Skarbnik), Szczepański Włodzimierz (Sekretarz), Marczewski Edward (Sekretarz), Grzybowski Mieczysław, Piętowski Tomasz, Gębski Juljan, Leśniewska Wacława, Prorok Józef, Waśniewska Eugenja, Affeltowicz Andrzej, Elektrowicz Witold, Stocki — z Warszawy, Szałaśny Ludwik i Schmidt August — z Bielska, Ładewski Feliks, Dziamarski Józef i Wawrzynkowski Jan — z Łodzi, Reszowski Fabjan — z Poznania, Grunwald Włodzimierz, Kościński Wiktor. Piaskowski Adam i Cieślikowski Adam z Sosnowca.

Na zastępców weszli następujący koledzy: Bachner, Marczewski Michał, Kulikowski, Landsberg, Pieczyński, Rosowski, — z Warszawy oraz Celermajer ze Lwowa.

Do Komisji Rewizyjnej weszli: Kotschedoff Jan, Jakubowski, Funkenstein Władysław — z Warszawy, Radziszewski Jerzy — z Sosnowca oraz Nycz Michał ze Lwowa.

Na zastępców weszli Kopecki Celsjusz, Klajndindt — z Warszawy oraz Kuławski — z Łodzi.

W drugim dniu Kongresu przed południem obradowały komisje: Organizacyjna, Finansowo-Budżetowa, Ustawodawstwa Socjalnego i Międzynarodowa.

Po południu odbyło się posiedzenie plenarne, na którem był obecny Radca Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Skokowski. Obszerna dyskusja wywiązała się nad sprawozdaniem Komisji Ustawodawstwa Socjalnego.

W dyskusji zabierał głos również przedstawiciel Ministerstwa p. Skokowski, udzielając wyjaśnień w sprawie ustawy o Sądach Pracy. W wyniku obrad popołudniowych uchwalono budżet na rok 1927—8, oraz przyjęto szereg rezolucji, które poniżej przytaczamy. O godz. 10-ej wieczorem przewodniczący Kongresu zamknął obrady.

Rezolucje w sprawach organizacyjnych.

4. Uchwalono następujące zmiany statutu:

1) Do § 12. Po słowach: „organizacje posiadające ogólną ilość członków ponad 100, posiadają jeden głos" wstawia się ustęp: „Ponadto prawo wysyłania delegatów przysługuje Radom Okręgowym w tym stosunki, że każda Rada Okręgowa ma prawo wysłania jednego delegata".

2) Do § 30. Po słowach: „wykonywanie wszelkich zleceń Rady Głównej" wstawić ustęp: „występowanie i współdziałanie na danym terenie ze związkami pracowniczemi i robotniczemi w sprawach obrony interesów pracowniczych".

3) Nadzwyczajne posiedzenia Rady Głównej, o ile są zwołane w sposób prawidłowy, przewidziany statutem, mogą odbywać się bez względu na quorum.

4) Przedstawiciele Rad Okręgowych, po jednym z każdej Rady, mogą brać udział w posiedzeniach Rady Głównej z prawem głosu decydującego, nie wpływając na zmianę quorum, przyjętego.

Uchwalono następujące zmiany regulaminu Rad Okręgowych:

§ 4 Regulaminu Rad Okręgowych otrzymuje następujące brzmienie:

„Rada Główna powołuje Radę Okręgową w celu utrzymania ścisłej łączności ze związkami i skoordynowania ich działalności na terenie lokalnym.

Do osiągnięcia tego celu Rada Okręgowa dąży przez:

1) organizowanie i reprezentowanie związków zawodowych na terenie swojej działalności,
2) pozostawanie w stałym i ścisłym kontakcie z Radą Główną i wykonywanie wszelkich jej zleceń,
3) występowanie i współdziałanie na danym terenie ze związkami w sprawach obrony interesów pracowniczych,
4) pomaganie poszczególnym związkom w propagandzie ruchu zawodowego,
5) koordynowanie działalności kulturalno-oświatowej,
6) centralizowanie pośrednictwa pracy,
7) urządzanie biur bezpłatnych porad prawnych,
8) zwoływanie konferencyj delegatów miejscowych oddziałów,
9) załatwianie wszystkich spraw wspólnych natury administracyjno-gospodarczej.

§ 6 Regulaminu R. O. otrzymuje następujące brzmienie:

„W Radzie Okręgowej poszczególne związki są reprezentowane przez delegatów proporcjonalnie do zgłoszonej liczby członków, od których związek opłaca składkę członkowską, a mianowicie:

związki liczące do	250	członków są reprezentowane przez	2	del.
" " "	500	" " " "	3	"
" " "	1000	" " " "	4	"

REZOLUCJE W SPRAWACH FINANSOWYCH.

1) Kongres uchwala przedstawiony preliminarz budżetowy Centralnej Organizacji na rok 1927/28 przyjąć.

2) Kongres wzywa wszystkie związki należące do Centralnej Organizacji Zw. Zaw. Prac. Umysł. do deklarowania faktycznie płacących członków, co wpłynie na podwyższenie się wpływów Centralnej Organizacji.

3) W razie nadwyżki przewidzianych wpływów, Kongres upoważnia Radę Główną do przekroczenia pozycji 5-tej wydatków na „Propagandę i Organizację" do 100%, w innych zaś pozycjach do 10%, z tem, że ewentualna nadwyżka wpływów obrócona zostanie przedewszystkiem na spłacenie zobowiązań.

4) Kongres wzywa związki zrzeszone do jaknajrychlejszego uregulowania zaległych składek przypadających Centralnej Organizacji za okres sprawozdawczy ubiegły.

5) Kongres wzywa Radę Główną do złożenia szczegółowego sprawozdania z działalności „Zespołu Pracy w Polsce", po zamknięciu okresu rachunkowego na dz. 1 stycznia 1928 r.

6) Kongres wzywa Radę Główną do wejścia w porozumienie z Komisją Likwidacyjną „Spółdzielczego Banku Społecznego", celem wycofania złożonej w tym Banku gwarancji ew. poczynienie wszelkich zastrzeżeń, któreby uchroniły Centralną Organizację od szkód materjalnych.

7) Kongres wzywa związki należące do Centralnej Organizacji do przedkładania bilansów i preliminarzy budżetowych oraz stałego nadsyłania wykazu członków.

REZOLUCJE W SPRAWIE USTAWODAWSTWA SOCJALNEGO.

1. W sprawie ubezpieczenia emerytalnego.

III Kongres Centralnej Organizacji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych uchwala wyrazić Rządowi uznanie i podziękowanie za zrealizowanie ustawy o ubezpieczeniu emerytalnem pracowników umysłowych, które niewątpliwie przyczyni się w najbliższej przyszłości do zasadniczej poprawy ogólnego położenia warstwy pracowników umysłowych.

Jednakże z uwagi na to, że nie wszystkie postulaty zeszłorocznego Kongresu zostały uwzględnione przez Rząd w ustawie, Kongres obecny postanawia dążyć w przyszłości do zmiany ustawy w tym kierunku, by prawo do pełnej renty starczej przysługiwało ubezpieczonemu po przebyciu 30 lat i po dojściu do 60 roku życia, gdyż okres 40-letni wyczekiwania i górną granicę 65-go roku życia uważa za zbyt wysokie.

Ponadto dla zawodów połączonych z ciężką pracą, jako to w górnictwie i metalurgji, jak również w zawodzie nauczycielskim, należy wprowadzić pełną emeryturę już po 25 latach pracy w 55-tym roku zycia.

2. W sprawie organizacji Zakładu Ubezpeiczenia Pracowników Umysłowych.

III Kongres uchwala zwrócić się do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, z tem, by rozporządzenie wykonawcze do ustawy zmerytalnej, jak również statut Zakładu, przed wydaniem, mogły być zaopinjowane przez Zarządy poszczególnych zakładów istniejących i przez Komisję Organizacyjną Zakładu na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Kongres wypowiada się przeciwko przyłączeniu województwa lubelskiego do Zakładu we Lwowie, a województwa łódzkiego do Zakładu w Poznaniu. Natomiast Kongres domaga się włączenia terenów Zagłębi węglowych: dąbrowskiego i chrzanowskiego, obejmujących powiaty będziński, zawiercki, olkuski, częstochowski, oświęcimski, chrzanowski, żywiecki i bialski do Zakładu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych na Górnym Śląsku, ze względu na to, że tereny te w połączeniu z Górnym Śląskiem i ze Śląskiem Cieszyńskim stanowią jeden okręg gospodarczy.

Kongres Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. domaga się od Ministerstwa Pracy i Opiegi Społecznej uwzględnienia w należytej mierze przy powołaniu Komisji Organizacyjnej Zakładu Ubezpieczenia przedstawicielstwa Centralnej Organizacji, jako jedynej Centrali Ruchu Zawodowego, która w okresie prac przygotowawczych nad ustawą emerytalną, współdziałała z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej i która reprezentuje interesy wszystkich kategoryj pracowników najemnych, objętych ubezpieczeniem i zainteresowanych w należytem zorganizowaniu Zakładu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych.

3. W sprawie ubezpieczenia chorobowego.

Ponieważ obecne ustawodawstwo chorobowe budzi wśród pracowników umysłowych niezadowolenie, poleca się nowoobranej Radzie Głównej zastanowić się nad sposobami dotyczącemi rewizji i zmiany ustawodawstwa chorobowego.

4. W sprawie Sądów Pracy.

Kongres uchwala domagać się, by z właściwości sądów nie byli wyłączeni pracownicy, którzy zarabiają powyżej 10000 złotych rocznie, a przeciwnie, by właściwość tych sądów odnosiła się do wszystkich najemnych pracowników bez określenia granicy, by wyrokowanie w sądach pracy w sprawach karnych odbywało się przy udziale ławników, by zastępstwo stron przez adwokatów w Sądach Pracy nie było dopuszczone, wreszcie by Sądy Pracy wyrokom swym mogły nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.

5. W sprawie umów zbiorowych.

Kongres uważa, że najlepsza nawet ustawa o umowach zbiorowych będzie bez znaczenia dla klasy pracującej, jeżeli ustawy tej nie będą poprzedzać: ustawa o rozjemstwie, w której będzie wprowadzony przymus zawierania umów zbiorowych za pośrednictwem Państwowych Komisyj Pojednawczych i Rozjemczych oraz, jeżeli nie będzie opracowana ustawa o ochronie przedstawicielstwa pracowniczezo, gwarantująca pracownikom obronę swych interesów bez szykan ze strony pracodawców.

Odnośnie do istniejącego projektu ustawy o umowach biorowych Kongres uważa, że należy:

1) prawo do zawierania umów zbiorowych w imieniu pracowników przyznać tylko związkom zawodowym pracowniczym, wyłączając delegacje pracownicze,

2) przepis o wynagrodzeniu szkód i strat w razie zerwania uwowy skasować,

3) przepisy o uprawnieniach rorjemców lub sądów do rozwiązania umów zbiorowych przed terminem wobec zmian w konjunkturach gospodarczych znieść.

Rezolucja w sprawie urlopów.

III Kongres Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. uchwala wezwać Radę Główną, aby dołożyła wszelkich starań w kierunku rozciągnięcia ustawy o urlopach z dnia 16 maja 1922 r. na Górny Śląsk.

Rezolucja w sprawie czasu pracy.

III Kongres Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. uchwala wezwać Radę Główną, aby poczyniła odpowiednie staranie w kierunku ustalenia czasu pracy pracowników umysłowych na 7 godzin dziennie.

Rezolucja w sprawie waloryzacji funduszów Kas Przezorności.

Szereg instytucyj przemysłowych i finansowych od wielu lat posiada zorganizowane Kasy Przezorności dla pracowników w tych instytucjach zatrudnionych. Administracja Kas i zarząd ich funduszami pozostawały w olbrzymiej większości wypadków pod silnym wpływem pracodawców, którzy w Radach i Zarządach Kas Przezorności mieli wpływ decydujący. Zarządy Kas Przezorności, składające się z pracowników przedsiębiorstw były uzależnione od Dyrekcyj i nie miały możności należytej obrony interesów Kas Przezorności. W dobie inflancji kapitały Kas Przezorności uległy dewaluacji i dotychczas, mimo wydania odpowiednich norm prawnych waloryzacja funduszów Kas Przezorności nie mogła być uskuteczniona w większości przedsiębiorstw z powodu wyżej wymienionych stosunków; wobec wydania rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, które pozwala pracownikom z terytorjum b. Królestwa Kongresowego i Kresów Wschodnich na zakup lat do ubezpieczenia, uregulowanie tej sprawy staje się palące, a uzależnienie pracowników, uniemożliwiające im wytaczanio powództw cywilnych ze strony zarządów kas przeciwko przedsiębiorcom o przerachowanie, wymaga przymusowego, przeprowadzenia waloryzacji.

Wobec powyższego Kongres C. O. Z. Z. P. U. uchwala:

1) wezwać Radę Główną, ażeby poczyniła odpowiednie starania u czynników miarodajnych co do wyoania rozporządzenia nakazującego waloryzację funduszów Kas Przezorności w stosunku 100% wym.

Rezolucja w sprawie Ochrony Rynku Pracy.

Długotrwały kryzys gospodarczy pozostawił szereg pracowników umysłowych bez pracy i możności zarobkowania. Szereg jednostek posiadających wszelkie dane po temu, aby produktywnie pracować w swoim zawodzie, nie może znaleźć dzisiaj pracy z powodu obecnej sytuacji gospodarczej.

Równocześnie jednak uwydatnia się jaskrawo, a szczególniej w ostatnich czasach, wyraźna tendencja ze strony kapitału, zwłasza zagranicznego zaangażowanego w polskim przemyśle, handlu, czy finansach, do sprowadzania cudzoziemców i powierzania im bardziej odpowiedzialnych i lepiej wynagradzanych stanowisk ze szkodą dla polskiego pracownika.

Sprawa ta dotyczy zwłaszcza pracowników umysłowych, którzy zagrożeni są zalewem ze strony obcokrajowców, sprowadzanych do Polski, jako fachowcy, a w olbrzymiej większości niedorównywujących nawet częściowo kwalifikacjami pracownikom krajowym.

Ze strony Rządu zagadnienie obrony pracownika umysłowego w tym zakresie nie znalazło należytego uwzględnienia. Rozporządzenie o ochronie rynku pracy. ogłoszone przed kilkoma miesiącami kwestji tej nawet częściowo nie rozwiązuje, natomiast samo wprowadzenie jego uzależnione jest od uchwały Rady Ministrów, stwierdzającej stan bezrobocia na odnośnem terytorjum, a więc od konjuktur polityki zagranicznej; pozatem rozporządzenie to zawiera tak wiele wyjątków, że ochrona, jaką miałoby zapewnić pracownikom jest całkowicie nierealna.

Z ubolewaniem stwierdzić należy, że Rozporządzenie to nie było przed wydaniem przesłane do zaopinjowania Centralnej Organizacji, czemu w znacznej mierze należy przypisać, że nie uwzględnia ono w należytej mierze postulatów pracowniczych.

Wobec powyższego Kongres C. O. Z. Z. P. U. obradujący w Warszawie w dniach 4 i 5 grudnia 1927 r. uchwala:

1) wyrazić protest przeciwko pominięciu C. O. co do opinjowania Rozporządzenia o Ochronie Rynku Pracy, które miało regulować tak ważną sprawę dla rzesz pracowników, jaką jest obrona przed konkurencją ze strony cudzoziemców.

2) zwrócić się do władz rządowych, ażeby zwróciły baczniejszą na przyszłość uwagę na konieczność należytego zabezpieczenia pracowników w tej dziedzinie.

3) aby wydano polecenie władzom administracyjnym I i II instancji co do:

a) niewydania na przyszłość pozwoleń na pobyt w Polsce w celach zarobkowych cudzoziemcom bez uprzedniego zasięgania opinij organizacyj zawodowych co do istotnej konieczności dopuszczenia sił obcych, uzasadnionej brakiem fachowców w kraju.

b) nieprzedłużania pozwoleń na pobyt w Polsce tym cudzoziemcom — pracownikom umysłowym, których poprzednio udzielone odnośne pozwolenia wygasają z powodu upływu terminu.

c) nieuwzględniania przez władze administracyjnie II Instancji rekursów w sprawach, zgłaszanych od zarządzeń instancyj niższych wydanych na wyżej wyszczególnionych podstawach.

Kogres poleca Radzie Głównej przeprowadzenie powyższej uchwały przez odpowiednie starania u czynników miarodajnych.

Rezolucja w sprawie minimum egzystencji.

III Kongres Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. wzywa Radę Główną do zebrania materjałów statystycznych dotyczących plac oraz opracowania minimum egzystencji dla pracownika umysłowego, celem wystawienia postulatów w sprawie minimum egzystencji przez poszczególne związki zawodowe.

Rezolucja w sprawach międzynarodowych.

Kongres Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. poleca Radzie Głównej wybranie Komisji, która zbada, po przeprowadzeniu wśród związków należących do Centralnej Organizacji ankiety, która z istniejących Międzynarodówek Pracowników Umysłowych odpowiadałyby tendencjom reprezentowanym przez Centralną Organizację.

OGŁOSZENIE.

Do rejestru spółdzielni R. S. VII. 1012 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 9 grudnia 1927 r. wciągnięto: „Spółdzielnia Budowlano-Mieszkaniowa Pracowników Banku Handlowego w Warszawie Spółka Akcyjna, z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie”. Siedziba Spółdzielni w Warszawie, Traugutta 7 9 (Lokal Banku Handlowego w Warszawie). Członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni zadeklarowanemi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: budowanie domów i mieszkań. Wysokość udziału wynosi 150.— złotych, płatnych w trzech ratach miesięcznych od dnia przystąpienia. Do Zarządu wzbrani zostali: Edward Marczewski, Sienna 30, inż. Paweł Czerepowicki, Mazowiecka 16, i Juljan Gębski, Chmielna 112 wszyscy z Warszawy, zastępcy: Stanisław Strzelecki, Traugutta 7 9 i Bolesław Szulc, Czerniakowska 208 — obaj z Warszawy. b) Pismo przeznaczone do ogłoszeń „Monitor Polski”. d) Zarząd składa się z 3-ch członków. Korespondencja zwykła w sprawach Spółdzielni, jak również weksle, pełnomocnictwa, umowy oraz żądania wypłacenia pieniędzy, należących do Spółdzielni z instytucji kredytowych wymagają podpisu przynajmniej 2-ch członków Zarządu. Dla otrzymania pieniędzy, przesyłek i dokumentów z poczty wystarczy podpis jednego z członków Zarządu. e) Powzięcie uchwał co do nabycia terenów pod budowę należy do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia. f) W skład Zarządu wchodzi 2-ch zastępców. —

Warszawa, dnia 9 grudnia 1927 r.

Sąd Okręgowy
(—) Wydział IV

BIULETYN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIK. UMYSŁ. PRZEM. NAFTOWEGO W POLSCE

AKCESJA CZY REGALE.

W ostatnich tygodniach została poruszona opinja sfer niektórych sprawą zamierzonej zmiany zasady, na której opiera się dotychczas ustawodawstwo naftowe w Polsce.

Łącznie z dążeniem do unifikacji ustawy górniczej—w miejsce dotychczasowych czterech, a nawet pięciu ustaw górniczych, przez pewne koła naftowe została podjęta, a następnie stosowana myśl reformy ustawy naftowej, która unifikacji nie potrzebuje, gdyż wobec występowania ropy naftowej, jedynie na Podkarpaciu cały teren eksploatacyjny przemysłu naftowego objęty jest jedną ustawą—austrjacką, wzgl. galicyjską.

Dla informacji podajemy, że ustawodawstwo oparte na zasadzie akcesji określa przynależność i prawo dyspozycji biluminami właścicielowi gruntu wzgl. terenu naftowego, zaś zasada regale oddaje to prawo Państwu, które na ustawą przepisanych warunkach udziela prawa do eksploatacji pól naftowych.

Sprawa powyższa—wprowadzenia zasady regale w miejsce obecnie obowiązującej akcesji—wywołała bardzo silną dyskusję i żywiołową remonstrację sfer interesowanych.

Niektóre czynniki rządowe — nie zorjentowane—naszem zdaniem — co do szkodliwości przyjęcia nowej zasady regale—wystąpiły z tezami, które spotkały się naogół z silną reakcją kół interesowanych.

Koła przemysłowe reprezentowane w t.zw. Krajowem Tow. naftowem we Lwowie — zasugerowane, jakoby przesądzonem stanowiskiem Min. przemysłu i handlu—zajęły stanowisko przychylne zasadzie regale—wkrótce jednak, kiedy sugestja prysła zajęły stanowisko za dotychczasową zasadą akcesji—za którą oświadczyły się najpoważniejsze koncerny naftowe, jak „Nafta", „Galicja" i t. d. z wyjątkiem koncernu „Stanaard-Nobel" i idącej z nim „Limanowy". Ten fakt uwidocznił dokładnie, komu faktycznie zmiana ustawy naftowej w kierunku regale ma służyć—tj. wszechświatowemu trustowi Rockfellera.

Wszystkie czynniki zainteresowane w przemyśle naftowym, które nie chcą iść w ogonie Rockfellera, a którym na sercu leży troska o rozwój polskiego przemysłu naftowego zajęły stanowisko—odporne.

W pierwszym rzędzie wypowiedziała mu po przeprowadzonej w dniu 19.11 ankiecie w tej sprawie — przeciw zasadzie regale w ustawodawstwie naftowem Lwowska Izba Przemysłowo-Handlowa, najpoważniejsza i najmiarodajniejsza instytucja gospodarcza na terenie Małopolski — dalej Związek Polskich Techników Wiertniczych, jako organizacja kierowników kopalń nafty, w końcu gminy borysławskiego zagłębia naftowego i Podkarpacia łącznie z właścicielami terenów naftowych i powszechnym związkiem bruttowców, oraz ukraińskim związkiem bruttowców „Pidojma".

Wszystkie trzy powyżej naprowadzone grupy wzgl. instytucje — przy poparciu większej części przemysłowców z wyjątkiem grupy „Standardu" wskazują na to, że wprowadzenie zasady regale byłoby szkodliwe:

1) dla właścicieli terenów naftowych i właścicieli udziałów bruno, którzy w przemyśle naftowym opanowanym przez kapitał zagraniczny reprezentują udział elementów krajowych w tymże przemyśle przez wydanie tychże na łup standardowi.

2) dla przemysłu naftowego, jako takiego, a to z powodu stworzenia możliwości obłożenia miarami górniczemi całego pasa naftowego na Podkarpaciu — bez możności i siły czynników miarodajnych do egzekutywy przepisów ustawy—co wydałoby cały przemysł naftowy w ręce stugłowego „Standardu", który zorganizowałby dziesiątki, a może i setki towarzystw mieszanych — stojących pod jednem kierownictwem dla którego miarodajnymi nie byłyby interesy polskiego przemysłu naftowego, ale nakazy Trustu Rockfellerowskiego rozkazującego z Nowego Jorku.

Przemysł naftowy polski, który powstał jedynie dzięki pionierskim pracom czynników polskich, dzięki myśli polskiego technika wiertniczego i pracy polskiego robotnika, a który w okresie hyperprodukcji w latach 1908 — 1911 — wobec słabości kapitałów polskich spółek dostał się w ręce obce — przy wprowadzeniu zasady regale wpadłby w jeszcze gorsze zło — bo byłby zmonopolizowany przez najsilniejszy kapitał amerykański.

W końcu zasada byłaby szkodliwa dla państwa, gdyż pozbawiłaby je obecnych dochodów fiskalnych powstałych zarówno na tle obciążeń podatkowych rentowych od udziałów brutto, jak i dochodów od przeniesienia własności, oraz podatku dochodowego, a ponadto zachwiałaby podstawami istnienia państwowej rafinerji w Drohobyczu—która przerabia całą ropę bruttową dostarczaną jej na zasadzie ustawy sejmowej przez właścicieli udziałów bruttowych.

Państwowa rafinerja ropy w Drohobyczu — jest czynnikiem pierwszorzędnego znaczenia zarówno jako instrument, który daje Rządowi możność decydującego wpływu na politykę naftową, a w szczególności na regulację ceny produktów naftowych, a z drugiej strony jest bodaj jednym z najpoważniejszych czynników z dziedziny obrony Państwa.

Są czynniki, które chciały Państwo tej ważnej placówki pozbawić—a katastrofa stracenia Państwowej Rafinerji w Drohobyczu wisiała już nad Państwem, któremu to faktowi przeszkodziły jedynie wypadki majowe w r. 1926.

Dzisiaj gdy nie da się już przekreślić pierwszorzędnych interesów Państwa drogą niecnych machinacji—pozyskuje się opinję sfer interesowanych i decydujących drogę wprowadzenia „idealnej" ustawy na zasadzie regale.

Nie negując potrzeby reformy istniejącej ustawy naftowej w której to reformie za najbardziej przemyślany projekt uważamy wspólny projekt inż. Mokrego i D-ra Rosenberga — ludzi najmiarodajniejszych, którzy na oku mieli tylko interes polskiego przemysłu, a nie poszczególnych grup przemysłowców—uważamy że obowiązkiem, który

w całej pełni spełniły trzy wyżej wspomniane grupy względnie instytucje, jest wskazanie na to, ażeby wyraziwszy się obrazowo chcąc odlać brudną wodę z kąpieli nie wylać dziecka razem z kąpielą, chcąc zreformować istniejącą ustawę naftową przez usunięcie praktyką wykazanych wad i błędów, oraz srworzenie ustawowych warunków opartych na akcesji—rozwoju tego przemysłu, nie zahamować rozwoju tegoż przemysłu, a w pewnych warunkach zabić ten przemysł przez wprowadzenie zasady „regale".

Zagłębie Naftowe
w grudniu 1926 r.

Władysław Kobak.

WIEC

Na skutek rozgoryczenia wśród pracowników umysłowych przemysłu naftowego w Borysławiu, powstałego z powodu przewlekania przez Zakład Pensyjny we Lwowie z budową domu urzędniczego w Borysławiu, na ogólne życzenie tychże pracowników Zarząd Związku Zawodowego, zwołał na niedzielę, dnia 11.XII r. b. wiec wszystkich pracowników umysłowych przem. naft. w Borysławiu, który się odbył przy przepełnionej sali Kasyna Koła Urzędników Administracyjnych, liczący około 200 osób, a to celem przedstawienia faktycznego stanu rzeczy. Korzystając z tejże sposobności, Zarząd Związku do porządku dziennego wstawił również sprawę ubezpieczeń społecznych.

Po wybraniu prezydjum, do którego weszli koledzy: Rossowski Kazimierz, Glazor Bolesław i Bauerówna, zabrał głos kol Kobak, który w godzinnem przemówieniu zreferował sprawę budowy domu urzędniczego w Borysławiu przez Zakład Pensyjny dla Funkcjonarjuszy we Lwowie.

Referent w szczególności podkreślił, że Związek Zawodowy pragnąc częściowo choćby przyjść swym członkom z pomocą w nędzy mieszkaniowej, jaka panuje wśród pracowników umysłowych przemysłu naftowego wystąpił z inicjatywą do Zakładu Pensyjnego we Lwowie, by tenże przystąpił do budowy domu urzędniczego, czynszowego, w sposób podobny jak to ma miejsce we Lwowie, Krakowie i Bielsku-Białej, popierając swą inicjatywę tem, że zagłębie naftowe pod względem ilości członków przynależnych do Zakładu Pensyjnego stoi na czwartem miejscu w Małopolsce, a co za tem idzie, wpłaca olbrzymie sumy tytułem wkładek.

Sprawa ta w istocie znalazła się na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia Delegatów Zakładu Pensyjnego, odbytem w maju r. b., na którem uchwalono przystąpić do budowy domu urzędniczego w Drohobyczu Borysławiu. Z budowy domu w Drohobyczu chwilowo jednak zrezygnowano.

Na życzenie Komisji Zakładu Pensyjnego, która w czerwcu r. b. zjechała do Borysławia i z którą odbyto konferencję, zajął się Związek pracami przygotowawczemi jak wynalezieniem parcel, sporządzeniem planów, kosztorysków, obliczeń amortyzacyjnych i t. p., które to prace pochłonęło wiele trudu i spowodowały znaczne wydatki.—Na jednym z następnych konferencji z Zakładem Pensyjnym we Lwowie, reprezentacji tegoż wysunęli jeszcze obawy co do przyszłości Borysławia. By rozprószyć te obawy Zakładu Pensyjnego Związek przesłał Zakładowi przychylne opinje w tej mierze Stacji Geologicznej i Izby Pracodawców.

Mimo jednak, że ze strony Związku uczyniono zadość wszystkim stawianym wymaganiom i mimo licznych interwencji w Zakładzie Pensyjnym, dotąd sprawy budowy domu nie załatwiono, a nawet daje się zauważyć tendencja do dalszego przewlekania.

Na podstawie zebranego materjału statystycznego osiągniętego drogą przeprowadzonej ankiety odnośnie stosunków mieszkaniowych, wynika, że około 30% urzędników technicznych a 70% administracyjnych jest pozbawionych mieszkań odpowiadających wymogom hygieny i kultury.

Wobec tego, że stosunki mieszkaniowe w zagłębiu naftowem w Borysławiu są wprost rozpaczliwe a pragnąc je nieco złagodzić, zebrani na wiecu uchwalili jednomyślnie następującą rezolucję:

„Pracownicy umysłowi przemysłu naftowego w Borysławiu, zebrani na wiecu dnia 11 grudnia br. domagają się od Zakładu Pensyjnego we Lwowie natychmiastowego przystąpienia do budowy domu urzędniczego w Borysławiu.

Zebrani uważają, że żądanie to jest zupełnie słuszne i uzasadnione, ze względu na panującą nędzę mieszkaniową w tutejszym zagłębiu, które pod względem ilości członków w Zakładzie i wysokości płaconych wkładek stoi na 4-tem miejscu w Małopolsce.

Zebrani powołują się w końcu na przychylne opinje miejscowej Stacji Geologicznej i Izby Pracodawców, które rozpraszają wątpliwości Zakładu Pensyjnego odnośnie przyszłości Borysławia.

Ponadto zebrani wzywają Zarząd Związku Zawodowego Prac. Umysł. Przem. Naft., by jeśli Zakład Pensyjny w najbliższym czasie sprawy budowy domu definitywnie nie załatwi względnie załatwi ja odmownie, przedsięwziął kroki do natychmiastowego spowodowania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów Zakładu Pensyjnego, by na tej drodze, przekonać czynniki kierujące w Zakładzie Pensyjnym że żądanie pracowników umysłowych przemysłu naftowego, jest zupełnie słuszne".

Następnie kol. Klimek przystąpił do zreferowania 2-go punktu porządku dziennego a mianowicie nowej ustawy o ubezpieczeniach społecznych (ogłoszonej już w Dz. Ust. Rz. p. Nr. 106 poz. 901) która wchodzi w życie z dniem 1.I.1928 r., oraz ustaw o najmie pracy, sądach pracy i umowach zbiorowych, które te ustawy przez czynniki rządowe są w ostatecznym stadjum załatwienia. Wobec całego szeregu niekorzystnych punktów w tych ustawach dla pracowników umysłowych, zebrani uchwalili jednomyślnie rezolucje powzięte na Zjeździe Delegatów Centralnej Organizacji Związków Zawodowych Prac. Umysł. odbytym d. 4 i 5.XII. br.

Przewodniczący kol. Rossowski, zamykając wiec, podniósł, że wprowadzenie tych ustaw w życie, będzie bilansem częściowym prac Związku Zawodowego, prac cichych i żmudnych, z których skorzysta ogół pracowników umysłowych nie wyłączając i tych, którzy stoją dotychczas poza Związkiem a których moralnym obowiązkiem byłoby choćby już z tych względów do Związku przystąpić.

Z OSTATNICH WIADOMOŚCI.

Dowiadujemy się, że w dniu 15.XI r. b. na terenach dotychczas jeszcze nie eksploatowanych w Bitkowie na granicy Pasiecznej dowiercono szyb Galicyjskiego Karpackiego T-stwa Naft. Nr. 291

w głębokości 1206 m. w rurach 7" z produkcją przeszło jednej cysterny ropy.

Przyjmując pod uwagę, że szyb leży na linji naftowej, łączącej się z niedawno dowierconym szybem Chrobry I „Premjera", należy stwierdzić, że tereny te należą do bogatych złóż naftowych.

Dnia 22.XI r. b. dowiercono w Sądkowej (okolica Winnica-Brzezówka) szyb Nr. 22 tegoż samego T-stwa w głębokości 1117 m. w rurach 6" z produkcją około 50 m^3 gazu na minutę. Szyb ten jest drugim pionierskim otworem wiertniczym w tamtej okolicy. Produkcja została natychmiast ujęta i włączona do gazociągów państwowych. Wobec zaznaczającego się w ostatnim czasie braku gazu w zagłębiu zachodniem uważać należy powyższe dowiercenie za objaw nader dodatni.

W ubiegłym miesiącu również zostało założone nowe, polskie przedsiębiorstwo naftowe pod nazwą „Wielkopolska Spółka Naftowa", której udziałowcami są przeważnie właściciele ziemscy z Poznańskiego. Nabyte tereny pod eksploatację w okolicach Brzozowa wynoszą 160 morgów. Dyrektorem spółki został inż. Stanisław Libelt.

Zagłębie Naftowe w grudniu. **Władysław Kobak.**

Z ŻYCIA ZWIĄZKU.

Na ostatnich dwuch posiedzeniach Komitetu Wykonawczego Związku Zaw. Prac. Umysł. Przem. Naftowego, które odbyły się w dniach 28.XI i 12.XII r. b. pod przewodnictwem kol. Kobaka Władysława i współudziale kolegów: Rossowskiego Kazimierza, Klimka Benedykta, Rothenberga Juljana, inż. Lenieckiego Pawła, Hüttnera, Wojtowicza Marjana i inż. Zieboraka. Najważniejszym punktem obrad, była w dalszym ciągu kwestja budowy domu. Wobec widocznej tendencji, że zakład Pensyjny stara się zwlekać z definitywnem jej załatwieniem postanowiono urządzić wiec w tej sprawie, tembardziej, że domagał się tego liczny zastęp członków. Wiec ten odbył się dnia 11.XII, sprawozdanie z którego podajemy na innem miejscu

Na ostatniem posiedzeniu wysłuchano szczegółowego sprawozdania kol. Kobaka ze Zjazdu Delegatów w Warszawie, oraz załatwiono cały szereg spraw bieżących, jak przyjęcie do wiadomości zlikwidowania Stacji płatniczej w Stanisławowie, sprawozdanie delegata Zarządu z lustracji Koła Lwowskiego i t. p.

Na tem miejscu Komitet Wykonawczy dziękuje kolegom: Kobakowi, Rossowskiemu, Klimkowi i J. Landsmanowi — za kwoty, jakie złożyli na rzecz Związku, a uzyskane jako honorarja za artykuły i kronikę w „Biuletynie".

Ew. napływające oferty prosimy skierowywać pod adresem: Edmund Staniszewski, Krotoszyn, ulica Zdunowska 29.

Produkcja ropy naftowej w okręgu borysławskim w listopadzie 1927 r.

Liczby całe oznaczają cysterny à 10.000 kg., liczby dziesiętne cetnary metryczne à 100 kg).

GALICJA	
Andrzej	—
Aldona	14 60
Alfred	2·05
Galicja III	—
Galicja XIV	0 84
Galicja XVI	0·83
Horodyszcze I	8·75
Horodyszcze III	24 28
Horodyszcze IV	9·21
Horodyszcze VII	—
Horodyszcze VIII	4·80
Józef I	74·64
Józef III	21·54
Pontresina I	5 16
Pontresina II	19·73
Pontresine III	9·30
Pontresina IV	10·19
Pontresina V	1 53
Wanda I	8·20
Wanda II	1 21
Zofja I	19·48
Zofja II	19·11
Zofia III	38·29
Zofja VI	18· 8
Zofja V	11 91
Zofja VIII	18.53
Juljusz	0·57

STANDARD	
Camus IV	5.31
Drasch	—
Galatti III	6.50
Horodyszcze	19·33
Jerzy IX	44.52
Mraźnica I	17·80
Mraźnica II	96 28
Mraźnica IV	2·19
Mraźnica VI	4.45
Mraźnica XII	22.74
Ratoczyn I	3·42
Rena VIII	0·46
Sadler XII	45·36
Ralli II	—
Standard II	3·43

LOCKSPEISER	
Frania	9·35
Genią	2·35
Luiza	12·38
Otylia	5 07
Paryż	8·80
Felicjan	

HERMAN BLOCH	
Aurora	0 76
Edison I	1·23
Edison II	1·22
Kralup	—
Moneta	— —
Ropa	6·91
Szczęść Boże	10·75

L. SCHUTZMANN	
Beno	48·06
Guido II	15·33
Livia II	8·69
Pogoń	11·61
Rella	9·45
Mella	6·47

OIL INVESTORS	
Donamon II	39·18
Donamon III	—·—
Milano	18·58
Pontresina brit.	6 90

BROWAK	
Gottesman	—0·88
Kolumbja	3·24
Krakus	13·95
Wrocław	3·42

POLONIA-DESPI	
Oleum	—
Renia	—.
Łaszcz	7·11
Tatra	0·94

GIZELA	
Monte Carlo	28 16
Tryskaj	19·34
Tadzio	12·37
Vila	—·—

ŁAPACZKI	
Loewenterz	— 1
Sop	9 25
Tekrin	22·13
Weingarten	—

SCOTT & BUBER	
Banzay	10·72
Elgin	5 05
Georg	14·26
Piast	16·63
Zdzisław	6 58

WATERKEYN	
Mary I	6 85
Mary II	2 44
Mary III	2 02
Mary V	7·44

IRIAG	
Baku	—
Krakowianka	9·40
Mateusz	6 36
Petromonte	8.43

OMNIUM	
Dziunia	11·81
Vera	1.18

P R E M I [illegible]

Boxall	[illegible]9
Borak I	[illegible]
Bar. Popper II	7·94
Cesia	9·63
Dereżyce III	8·21
Dereżyce IV	3 71
Długosz	6·76
Dorrit	1 48
Edna IX	1·13
Eglon	18·—
Eilen V	6 37
Gal. Ska II	1·—
Gal. Ska IV	1·23
Georg XVII	4·24
Henry VIII	7·61
Hubicze II	3·94
Kalifornia II	8·10
Lusia	7·17
Marcel I	10·54
Marg. Grace X	16 88
Milicent	6·44
Marja Teresa	1·67
Mina	0 05
Magdalena	10·53
Marja Teresa II	46·33
Marja Teresa III	13 36
Marja Teresa IV	10·31
Marja Teresa V	1·12
Niagara	0 52
Pluto	7·58
Stateland V	3·85
Stateland VI	60·01
Stateland X	34·05
Stateland XI	48·11
Stateland XII	22·18
Stateland XV	37·15
Stateland XVIII	3·07
Sydney	13·94
Vanderbergh	11·83
Waliszko	36·05
Wisła	0·79

N A F T A

Blochówka I	4·05
Blochówka III	5.99
Fotogen II	14·60
Fotogen III	8·81
Fotogen IV	12·23
Fotogen X	12·46
Halina	14·14
Jan Kanty VIII	11·84
Jan Kanty IX	0 34
Ludwik	23 48
Jerzy	6·10
Konrad	168·38
Nafta I	1·06
Nafta II	3·71
Nafta V	6·78
Nafta XI	3·74
Oil Spring	19·48
Syndykat 29	2·10
Syndykat 30	8·42
Syndykat 31	2·28
Sfinks	5·19
Ullmann	33·55
Zawisza	32·16
Nafta 33	1 21

LIMANOWA

Aleksander II	28·38
Aleksander III	20·43
Bernard	14 88
Berta I II	5 44
Foch I	48·37
Gottfried II	8·38
Gottfried III	46·69
Gottfried VII	5.27
Gottfried VIII	4·42
Gottfried IX	15·43
Gottfried XII	1·33
Joffre I	28· –
Joffre II	23·03
Kozak	13·80
Ratoczyn V	—·—
Ratoczyn IV	50·76
Ratoczyn VI	33.08
Ratoczyn VIII	0.62
Ratoczyn IX	7·43
Ratoczyn X	3·52
Ratoczyn XI	8·12
Ratoczyn XXV	1 62
Ratoczyn XVI	3 11
Ratoczyn XXIV	3·14
Silva Plana I	2·40
Silva Plana II	5·92
Silva Plana III	4·36
Silva Plana V	3.28
Silva Plana VI	0 57
Silva Plana VII	1.33
Silva Plana IX	2·27
Silva Plana XI	14·54
Silva Plana X	1·24
Silva Plana XII	20·15
Silva Plana XIII	2 08
Silva Plana XVII	10·07
Silva Plana XVIII	0·41
Silva Plana XIX	15 07
Silva Plana XX	18·03
Silva Plana XXI	7·36
Union I	50 12
Union III	6·47
Union IV	6·59
Union V	45 68
Wiara II	48·72
Silva Plana VIII	0·72
Gotfried X	1·80
Łapaczki	4·49

NAFTOWY PRZEM. MAŁOPOLSKI

Eleonora	11·58
Elza	4·86
Emanuel	1.57
Kujawy	8·05
Laura	5·28
Merkur	16·79
Walka	46·03

Gal. Karp. Naft. Tow. Akc.

Apollo	19·16
Bank 19	5·40
Bukowice 21	5·16
Bukowice 24	44·09
Bukowice 26	14·65
Bukowice 27	4·94
Bukowice 30	6·71
Champagne I	6·35
Dąbrowa IV	30·87
Dąbrowa VIII	33·55
Dąbrowa X	—·—
Fortuna I	—·—
Fortuna II	5·44
Fortuna III	—·—
Glinnik 35	1·19
Glinnik 36	5·54
Kate	19·05
Oil King	2.—
Oleks	3 25
Pasteur	1·10
Stanisław	11·78
Vulkan I	2·43
Vulkan II	3 66
Vulkan III	7·21
Vulkan Hor.	11·70
Bank 18	0.81

F A N T O

Babycz	—·57
Bertold I	23·25
Bertold III	34·83
Bruno	14.98
Dawidmann II	1·67
Dawidmann III	1·31
Elżbieta	34·10
Fanto 58	6·87
Fanto 59	27·52
Filip II	4 82
Filip IV	0·96
Freudenheim	3 16
Gliński	7·79
Herzfeld I	17·07
Herzfeld II	22 80
Herzfeld III	25.81
Kniep	21 85
Marja	14·20
Meta II	2·26
Paulus	2·52
Piłsudski I	9·63
Piłsudski II	34.93
Piłsudski III	6·22
Pax	84·32
Robert	11·87
Rossberger	2·43
Zyghard I	12·98
Zyghard II	18·—
Zyghard III	8·01
Zeus	2 91
Ernuska	2·14
Juliusz	0·57
Spitzman	2·39

I N N E

Bukowice XII	6 26
Aladar	1·43
Banknot	2·58
Bronisław	19·87
Borysławski I II	8 63
Bohemia	3·63
Bianka	14 72
Celina	2.31
Eder	0 07
Diamant	3·48
Ekwiwalent	23·91
Estera	0·68
Elda	5·80
Ewa	15 89
Erna	1·07
Felicjan	0·92
Fiume	1·95
Fortuna	2·32
Feuerstein II-IV	3·18
Gerta I.-II.	1·69
Goplana	9.35
Hilda	10·43
Eros	1·84
Ignacy	5·04
Janina I-II	8·32
Januś	4 38
Jawa	10·40
Hala	0·96
Jutrzenka Herz	9·01
Kamila	3 82
Karla	6 85
Kinga I II	13·46
Kościuszko	2 54
Lucky Star	1·28
Leon	11·97
Lenaryl	5·68
Lohengryn	36 20
Litwa	5·07
Kopernik	11·43
Lekien	1·06
Midland	4 20
Melania	8.07
Minerva	6·95
Montana	1·66
Mukden I	2·34
Marta	1·98
Natan	7·25
Nelson	1·85
Oil Star	8·18
Petrol	55.28
Parcival	4·83
Polska Nafta VI	11·26
Piotr	3·69
Record	1·42
Rosa Renta	2·22
Roman	0·80
Renata	—·—
Stefa	6·62
Stella	0·77
Sezam	1·53
Sobieski I	—·—
Tryumf	8 54
Terlecki 7	0·59
Wanda	11·07
Wiktor	3·94
Zgoda	4·21
Znicz	—·—

SUMA PROD. ROPY BORYSŁAW.

Premier	507·16
Naft. Przem. Małop.	94·17
Karpaty	246·08
Fanto	464·74
Galicja	342·83
Nafta	402·10
Limanowa	649.54
Herman Bloch	20 87
Lockspeiser	37·95
Polonia-Despi	8·05
Browak	21·49
Gizela	59·87
Iriag	24 19
Schutzmann	99 61
Oil Investors	64·66
Omnium	12·99
Scott & Buber	53·24
Waterkeyn	18·76
Standard Nobel	271·78
Inni	439·75
Łapaczki	31·38
Razem . . .	**3·871·19**

TŁOCZONO PRZEZ FIRMY:

Petrolea	1·901·18
Karpaty	472·95
Galicja	668 24
Montan	302·21
Fanto	254·85
Standard Nobel	271·78
Razem . . .	**3·871·21**

Ropa mraźnicka

Adela	—·—
Backenroth H.	2·91
Faustyna	—·—
Jakób	1·55
Lindenbaum XVII	5·69
Mirjam	1·26
Fornasin III	2·01
Violetta	0·86
Wybuch	0.96
Skarb	0·92

Ropa schodnicka

Blanka	2.09
Azja Ameryka	0·61
Las gminny	—·97
Ska dla gazów ziemn.	95·—
Backenroth Ab junr.	20·54
Beckenroth Abr. sen.	6·92
Backenroth I. i M.	1·23
Galicja	60·95
Ułan	1·27
Backenroth Ida	0 97
Winiarz, Pasieczki	14·94

Ropa Pereprost.

Fela	3.08
Podwawel	1·05
Perepr. Spółka	1·39
Rudolf	1·25
Silva nova	—·—

Ropa Urycka

Ska dla gazów ziemn.	65·—
Urycka Ska	55·—

BIULETYN ZWIĄZKU ZAWOD. PRACOWNIKÓW BANKOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PLENARNA SESJA ZARZĄDU GŁÓWNEGO

W dniu 27 listopada r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego Zw. Zaw. Prac. Bank. Rz. P. Obecni byli wszyscy członkowie Zarządu z Warszawy oraz z Poznania, Krakowa, Lwowa i Łodzi.

W obradach brali udział również członkowie Zarządu Oddziału Warszawskiego. Przewodniczył kol. S. Dabulewicz. Protokułował kol. J. Gębski. Przyjęto zaproponowany przez Komitet Wykonawczy porządek dnia:

!) Odczytanie i przyjęcie protokułu Plenarnej Sesji z dnia 15 maja r. b.

2) Ogólne sprawozdanie Komitetu Wykonawczego za ubiegły okres

5) Poprawa bytu.

4) Sprawy organizacyjne.

5) Sprawy finansowe.

6) Ustalenie daty, miejsca i porządku obrad VI Ogólno-Krajowego Zjazdu Delegatów.

7) Wolne wnioski.

Po odczytaniu i przyjęciu protokułu z Plenarnego posiedzenia, odbytego w dniu 15 maja r. b., ogólne sprawozdanie z działalności Komitetu Wykonawczego za ubiegły okres wygłosił kol. Gębski. Po omówieniu ogólnych warunków w jakich organizacja bankowców się rozwijała i nadal się rozwija mówca stwierdza znaczny wzrost uświadomienia organizacyjnego wśród członków, opanowanie dotychczasowego bezwładu i głębsze zainteresowanie się własnemi sprawami.

To też okres ten został przez Komitet Wykonawczy należycie wyzyskany dla utrwalenia wpływów naszego Związku W okresie tym powstają nowe 2 oddziały w Stanisławowie i Kielcch, liczba zaś członków stale zwiększa się.

Drugim etapem prac Kom. Wyk. było unormowanie warunków pracy w bankach oraz kontynuowanie akcji celem przeprowadzenia w życie postulatów Zjazdu, co do minimum egzystencji. Godziny pracy w bankach dzięki interwencji Kom. Wyk. zostały częściowo uregulowane. Dla ostatecznego uregulowania tej sprawy w duchu pomyślnym dla bankowców konieczną jest najściślejsza współpraca kolegów z poszczególnych banków ze Związkiem.

Wzmocnienie frontu wewnętrznego Związku pobudza masy do bardziej zdecydowanego stawiania swych postulatów, będących wyrazem woli zbiorowej licznej rzeszy bankowców. Cały szereg Dyrekcji banków naskutek zdecydowanej postawy pracowników uwzględniają w mniejszym lub większym stopniu żądania. I w tym właśnie momencie staje się rzecz charakterystyczna. Oto Dyrekcja Banku Dyskontowego Warszawskiego (banku najbogatszego w Polsce) wyzyskując już od dłuższego czasu swój personel, nie uwzględnia postulatów pracowników, wywołując wybuch strajku, który trwał 32 dni. W rezultacie pracownicy uzyskali dość znaczne podwyżki płac.

Ogólne sprawozdanie uzupełnił kol. Dabulewicz, który przebieg akcji strajkowej pracowników Banku Dyskontowego Warsz. zilustrował z najdrobniejszymi szczegółami i wskazał na to doniosłe znaczenie konsolidacji zawodowej bankowców podczas trwania akcji oraz na realne korzyści akcji dla całości ruchu zawodowego. a w szczególności dla bankowców.

Kol. Szelkowski skarbnik Zarządu Głównego zreferował stan finansowy Związku, poddając ostrej krytyce dotychczasowy stosunek Oddziałów Związku do Centrali, który mimo pewnych realnych wyników pracy Zarządu Głównego, nadal pozostaje negatywnym.

Nad sprawozdaniem ogólnem oraz finansowem została przeprowadzona dość długa i obszerna dyskusja. Dotyczyła ona w szczególności taktyki podczas akcji strajkowej pracowników Banku Dyskontowego Warszawskiego.

W końcu uznano stanowisko Kom. Wyk. za słuszne, wyrażając podziękowanie kol. Dabulewiczowi za pracę podczas prowadzenia akcji.

Jako wskazanie na przyszłość uchwalono, by każda akcja strajkowa przed jej rozpoczęciem uzyskała zgodę Zarządu Głównego.

Uchwalono wezwać oddziały związku do żywszego zainteresowania się sprawami organizacyjnemi, polecając zarządom utrzymywanie jaknajściślejszego kontaktu z Centralą Związku. Wezwać wszystkie Oddziały do regularnego nadsyłania składek członkowskich oraz miesięcznych zestawień wpływów i wydatków, co nie jest przestrzegane.

Ze względu na bliski termin Ogólnokrajowego Zjazdu Delegatów uchwalono zebrać szczegółowe dane dotyczące płac w bankach, ażeby Zjazd na podstawie zebranego materjału mógł zadecydować o dalszem prowadzeniu akcji podwyżkowej.

Postanowiono wyznaczyć na dzień 5 luty 1928 r. odbycie VI-go Zjazdu Delegatów Zw. Zaw. Prac. Bank. Jako miejsce Zjazdu obrano Warszawę.

Warunki prenumeraty:

	W KRAJU	ZAGRANICĄ		W KRAJU	ZAGRANICĄ
rocznie	zł. 6.—	zł. 8.—	kwartalnie	zł. 1.50	zł. 2.—
półrocznie	„ 3.—	„ 4.—	miesięcznie	„ —.50	„ —.70

CENA OGŁOSZEŃ: jedna strona — 150 zł., pół strony — 80 zł., ćwierć strony 50 zł.

Komisja Redakcyjna: Dabulewicz Sławomir, Elektorowicz Witold, Gębski Juljan, Waśniewska Eugenja

Sekretarjat Centralnej Organizacji mieści się przy ul. Siennej 16 (parter) i czynny jest w godzinach od 9—3.

Redaktor: **Sławomir Dabulewicz.** Wydawca: **Centralna Organizacja Zw. Zaw. Prac. Umysł**

Zakłady Graficzne A. Szlachowicz i S-ka, Warszawa, Nowolipie 11. Tel. 321-71.